

Die Gaste

Sayı: 41 / Nisan-Haziran 2016

3 Lèse-majesté Krizinin Evrimi

6 Satire ya da Hiciv Nedir? Dr. Yüksel BAYPINAR

7 Osmanlıda Sövgü Şiirleri (Schmähgedicht)

8 Al(æ)manya'dan Mizahî Manzaralar... (II) İmdat ULUSOY

"Nasıl baş edeceklerini bilmedikleri tek şey şiddet dışı eylemler ve mizahıdır."

12 Sözcüklerin Gücü

Dr. Phil. Türkan KANBIÇAK
Necla Kelek'e göre, "İslam modernleşmenin sınırında olmasına rağmen, henüz demokrasi yeteneğine sahip olmadığından Almanya ve Avrupa'ya entegre olamaz ve bu nedenle de tehlikelidir. Buna itiraz eden kötü niyetli saf ya da aptaldır"

13 Dönüm Noktası Olarak Çifte Radikalleşme mi?

Prof. Dr. Dierk BORSTEL
Politik dönüm noktası geriye bakıldığında algılanır. Suanki politik ilişkilerde radikal bir değişiklik yaşandığını ve bunun toplumsal etkilerini öngörebilmek için belirgin nedenler var. Bunun ipuçları nelerdir?

16 taz.die günlük- gazete

Lèse-majesté (Majestätsbeleidigung) Krizi

Herşey "güllük güllüstanlık" görünüyordu.

Şansölye Merkel, altı ayda altı sefer Türkiye'ye ziyaret yapıyor, Recep Tayyip Erdoğan'ın Sarayı'nda ağırlanıyor, altın varakla süslü, alabildiğine büyük "muhteşem padişah koltukları"na oturuyor ve Recep Tayyip Erdoğan'ın "padişahvari" azamite karşısında alabildiğine küçültülüyordu.

Bir yerden sonra "yeni-osmanlı padişahı"nın "azameti"nin sergilendiği bu ziyaretler Alman kamuoyunda tepkiyle karşılanmaya başlandı.

"Suriyeli sığınmacılar"ın binleri, on binleri, yüzbinleri aşarak milyonlara ulaştığı günlerde bu kamuoyu tepkisi belli bir düzeyin üzerine çıkmadı. Ama alttan alta kaynamalar, fokurdamalar başlamıştı bir kere ve arkası gelecek gibi görünüyordu.

İşte tam bu sırada, AB temsilcileri "Suriyeli sığınmacılar" konusunda yapmaya çalıştığı anlaşma birden "vize görüşmeleri"ne dönüştü. Bu da bir "güç gösterisi" halini aldı.

İlk "güç gösterisi", anlaşmanın tam bir "at pazarlığı"na dönüştüğü bir aşamada geldi.

Recep Tayyip Erdoğan Almanya'da yayınlanan bir televizyon programında kendisine hakaret edildiği gerekçesiyle "Lèse-majesté" (Majestelerine Hakaret) yasalarının uygulanmasını talep etti.

Bu yasa, M.Ö. 100. yıllarda Eski Roma'da çıkartılmış olan bu yasası, günümüzde Taylan, Fas vb. monarşik ülkelerde yürürlükte olmasına karşın, Almanya'da 1923 yılında Alman İmparatorluğu'nun sona ermesiyle birlikte kalkmışsa da, 1949 sonrasında kurulan Federal Almanya'nın Ceza Yasası'nın 90. maddesinde (StGB § 90) "Federal Başkanını Aşağılamak" olarak varlığını sürdürmüştür.

Ayrıca (ki Recep Erdoğan'ın Böhmermann'a karşı açtığı dava buna dayanmaktadır) Federal Ceza Yasası'nın 103-104. maddesi "Yabancı devletlerin kurumlarına ve temsilcilerinin hakaret"i suç olarak kabul etmektedir. An-

cak bu yasa maddeleri neredeyse 50 yıldır uygulanmamaktadır. Bu nedenle de Almanların bile unuttuğu yasalardan sayılır.

Recep Tayyip Erdoğan'ın "güç gösterisi"yle birlikte (Böhmermann olayı) "unutulmuş yasa" anımsandı. Ve beklenilebileceği gibi, ortalık karıştı.

Kendi ülkesinde "sultan", "diktatör" olarak ilan edilen Recep Tayyip Erdoğan'ın Almanya'da unutulmuş bir yasaya dayanarak yaptığı girişim basit bir "satire" (hiciv, yergi, taşlama) konusu olmaktan hızla çıktı. İlk aşamada "düşünce ve ifade özgürlüğü" olarak tepkiyle karşılandı.

İlk aşamada Merkel, Recep Tayyip Erdoğan'la "arayı bozmamak" için Böhmermann'ın yargılanmasına izin veriyse de, "Suriyeli sığınmacılar" görüşmelerinde ortaya çıkan "fazla, daha fazla para" talepleri karşısında ("Kayserili Pazarlığı/At Pazarlığı"), "güç gösterisi"ni bir dur demenin zamanı geldiği kanısına vardılar.

Bunun sonucu ise, "1915-16 yıllarında Ermeni ve diğer Hristiyan azınlıkların soykırımını anma ve hatırlama" karar tasarısının devreye sokulması oldu.

Böylece de Almanya-Türkiye ilişkilerindeki "güç gösterisi" boyut değiştirdi. Basit bir "hiciv" olayıyla başlayan gerilim, giderek krize yöneldi.

Ve krize beş kala, Recep Tayyip Erdoğan cephesinden yeni bir "hamle" geldi.

Önce Adalet Bakanı Bekir Bozdağ konuştu: "Bunlar" (Alman meclisindeki Türkiye kökenli milletvekilleri) "sütü, kanı bozuklar"!

Ardından Recep Tayyip Erdoğan sahneye çıktı:

"Oradan çıkıyor bir ukala bir şey hazırlıyor, Alman parlamentosuna sunuyor. Neymiş, Birileri de diyor ki güya Türk... Ne Türk'ü be... Bunların kanının laboratuvar testinden geçmesi lazım" diye konuştu. Bir kez daha "güç gösterisi" belagat üzerinden yürütülmeye çalışıldı.

Almanya'nın yanıtı gecikmedi.

9 Haziran günü yapılan Federal Meclis oturumunda Meclis Başkanı Norbert Lammert sert bir dille yanıt verdi:

"21. yüzyılda demokratik yollarla seçilen bir devlet başkanının Türk kökenli Alman Meclisi vekillerinin Türk kökenlerini kuşkuyla karşılayıp kanlarının bozuk olduğu eleştirisinin mümkün olacağını hiç sanmazdım..."

Lammert, bu sözleriyle, 20. yüzyılda kaldığı düşünülen "ırkçılık"a gönderme yaparak Recep Tayyip Erdoğan'ın belagatına sert bir yanıt vermiş oldu.

Ancak söz konusu olan dünyanın en gelişmiş ve her yıl milyarlarca euro cari işlemler fazlası veren bir ülke (Almanya) ile, "gelişmekte olan" ülke olarak tanımlanan ve her yıl 40-50 milyar dolar cari açık veren bir ülke (Türkiye) olunca, "kriz" aşamasına doğru gelişen süreç bir yerden sonra "buzdolabına" kaldırılmış görünüyor.

Bugün Almanya ile Recep Tayyip Erdoğan Türkiye'si arasındaki ilişkilerin ne kadar "buzdolabı"nda kalacağı belirsizse de, şimdilik yeni-osmanlı ve islamcı "güç gösterisi" ötelenmiş görünmektedir. Ama her an, herhangi bir nedenle yeniden ortaya çıkana kadar.

Bu süreçte tam anlamıyla "arada kalan"lar ise Türkiyeli göçmenler oldu.

Recep Tayyip Erdoğan yanlısı bazı gösteriler düzenlenmiş olsa da, Türkiyeli göçmenler olayları biraz şaşkınlıkla, biraz merakla izlemekle yetindiler.

Seçimlerde %60 oy verdikleri bir kişi ile yaşadıkları Almanya arasında tercihte bulunmaya zorlanmak istemedikleri kesinse de, böyle bir tercihe zorlandıklarında ne yapacakları da belirsiz görünmektedir.

Şimdilik, en azından birkaç haftadır kriz ötelenmiş durumda. Bugün için söylenebilecek tek şey de bundan ibaret.

Strafgesetzbuch (StGB)
§ 103 Beleidigung von Organen und Vertretern ausländischer Staaten
(1) Wer ein ausländisches Staatsoberhaupt oder wer mit Beziehung auf ihre Stellung ein Mitglied einer ausländischen Regierung, das sich in amtlicher Eigenschaft im Inland aufhält, oder einen im Bundesgebiet beglaubigten Leiter einer ausländischen diplomatischen Vertretung beleidigt, wird mit Freiheitsstrafe bis zu drei Jahren oder mit Geldstrafe, im Falle der verleumderischen Beleidigung mit Freiheitsstrafe von drei Monaten bis zu fünf Jahren bestraft.

Alman Ceza Yasası
103 § Yabancı devletlerin kurumlarına ve temsilcilerinin hakaret
(1) Yabancı bir devlet başkanına ya da ülkede resmi bir sıfatla kalan bir yabancı hükümet üyesine ya da yabancı ülkenin resmi diplomatik temsilcisine hakaret eden, 3 yıla kadar hapis veya para cezası ile, iftira atma yoluyla hakaret durumunda 3 aydan 5 yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.

DIE GASTE

İki AYLIK TÜRKÇE GAZETE

TÜRKISCHE ZEITUNG

ERSCHEINUNGSWEISE: ALLE ZWEI MONATE
Unentgeltlich

ISSN 2194-2668

Yayıncı/Herausgeber: Initiative zur Förderung von Sprache und Bildung e.V. (IFSB)

DİL VE EĞİTİMİ DESTEKLEMEK
İÇİN İNİSİYATİF e.V.

YAYIN SORUMLUSU (ViSdP):

ENGİN KUNTER
(Frankfurt Üniversitesi)

YAYIN KURULU/REDAKTION:

ENGİN KUNTER
(Frankfurt Üniversitesi)
GÜLDEN GÜNGÖR
(Frankfurt Üniversitesi)
OZAN DAĞHAN
(Duisburg/Essen Üniversitesi)
MICHAEL JOOS
(Darmstadt Üniversitesi)
NERİMAN ORMAN
(Köln Üniversitesi)
SİNEM ULUTAŞ
(Köln Üniversitesi)

Posta Adresi:
Postfach 55 03 28
60402 Frankfurt/Main

İnternet Adresi:
www.diegaste-online.de

e-Posta/e-Mail:
diegaste@yahoo.com

Bağış İçin Banka Bilgileri:
IBAN: DE8930050110100546
8796
BIC: DUSSEDDXXX

Dizgi/Layout: Die Gaste

İÇERİK

Lèse-majesté (Majestätsbeleidigung) Krizi	1	Die Gaste
Lèse-majesté Krizinin Evrimi	3	Die Gaste/Haber
"Erdo-Nasıl, Erdo-Nerede, Erdo-Kuruntu"	5	Die Gaste
"Erdowie, Erdowo, Erdowa(h)nn"	5	Jan Böhmmermann
Erdoğan, beni dava et!	5	Dieter Hallervorden
Satire ya da Hiciv Nedir?	6	Dr. Yüksel Baypınar
Osmanlıda Sövgü Şiirleri (Schmähgedicht)	7	Die Gaste
İslam Ansiklopedisi'nde Hiciv	7	Die Gaste/Haber
Al(æ)manya'dan Mizahî Manzaralar... (II)	8	İmdat Ulusoy
Gezi – Haziran 2013	9	–
Erdoğan'a Rağmen Türkiye'yi (her şeye rağmen) sevmek için 44 neden	10	Bild
Ne satire, ne mizah: Almanya'da Türk ve Göçmen Partisi Kuruluyor!	10	Die Gaste/Haber
"Erdoğan Almanya'da ne kadar etkili? İşte Erdoğan'ın Almanya'daki bağlantıları"	11	Bild
"Erdogan ist ein diktator"	11	Kemal Kılıçdaroğlu/Bild
Sözcüklerin Gücü	12	Dr. Phil. Türkan Kanbıçak
Dönüm Noktası Olarak Çifte Radikalleşme mi?	13	Prof. Dr. Dierk Borstel
Değerler Üzerine	14	Nebahat S. Ercan
Klasik Kitaplar	15	Kitap Tanıtımı
taz.die günlükgazete	16	Die Tageszeitung

Lèse-majesté Krizinin Evrimi

Korkunç Dost
Başkan Erdoğan'ın
Özgürlük ve Demokrasiye Karşı Seferberliği
Der Spiegel, 4 Nisan 2016

Erdoğan'ın Parıldayan Clanı
Bild, 7 Mayıs 2016

Jan Böhmermann "Erdowie, Erdowa(h)nn" klipi 17 Mart'ta extra3 programında yayınladı.

22 Mart'ta Almanya'nın Ankara büyükelçisi Martin Erdmann dışişlerine çağrılarak klipin hakaret içerdiği için internetten silinmesi talep edildi.

Olaydan bir hafta sonra Böhmermann, ZDF ekranlarında yayınlanan "Neo Magazin Royal" adlı programında, "hakaret öyle olmaz böyle olur" cinsinden bir şiiri (Schmähgedicht) televizyonda okudu ve "Lèse-majesté" süreci bununla birlikte gelişti.

11 Nisan'da Erdoğan, avukatları aracılığıyla Böhmermann hakkında Alman ceza yasasının 103-104. maddelerine dayanarak "hakaret davası" açtı. Ancak yasaya göre, bir Alman yurttaşına yönelik olarak yabancı bir ülke yöneticisine "hakaret" davası açılabilmesi için Federal hükümetin onay vermesi gerektiğinden gözler Merkel'e yöneldi.

Merkel, 15 Nisan'da Böhmermann'ın yargılanması için onay verdi.

Merkel'in onay vermesinin ardından Böhmermann, Die Zeit gazetesine açıklamasında "Konu fikir özgürlüğü olduğunda Başbakan bocalayamaz. Ama

onun yerine (Başbakan) beni fileto yaptı, oldukça sinirli bir despota çayın yanında servis etti ve benden bir Alman Ai Weiwei yarattı" diye konuştu.

Ve ardından "Lèse-majesté" sürecine tüm Alman medyası katıldı.

5 Mayıs'ta Yeşiller'e yakın bir yayın çizgisi izleyen TAZ (Die Tageszeitung) "taz.die günlük gazete" başlığıyla Türkçe-Almanca olarak özel bir sayı yayınladı.

Bu özel sayının başyazısında Erdoğan Türkiye'sinde basın durumu ele alınırken şunlar söyleniyordu: "Hukuk kılıfına sokularak ya da ekonomik baskıyla kapatılan, el değiştiren gazeteler, sadece gerçeği yazdığı için baskı gören gazeteciler, öğrenme hakkı'na uzaktan el sallayan bir komuoyu ve gittikçe lekelenen bir medya özgürlüğü."

Başyazının devamında ise, "Etrafında kayıtsız şartsız biat eden bir kitle bulunduğunu düşünen AKP hükümeti, özellikle son yıllarda insan hakları, yargı bağımsızlığı, parlamenter sistem gibi demokratik mekanizmalarla gemileri yakmış görünüyor. Hükümetin dili kirlendikçe toplumsal linç mekanizmaları devreye giriyor. Zaten linç kültürü ko-

nusunda hatırı sayılır bir külliyata sahip olan Türkiye'de sorgulayan herkes hedef gösteriliyor. Peki ya biat etmeyenler ve onların hikayelerini anlatan gazeteciler?" diye soruluyor.

"Bu özel ekte" diye devam eden yazı, "onları bulacaksınız. Sokağa çıkma yasaklarının olduğu bölgelerde gazetecilik yapanlar, işten atılanlar, karikatüristler... Bir yandan da gündelik dilimize bir anda sızan, "kayyum", medya mülkiyeti, Erdoğan'ın medyaya neden baskı uyguladığı, bu ekin cevaplamaya çalış-

tığı sorulardan bazıları." dedikten sonra, "Yazıların çoğunun sonu her şeye rağmen umutla bitiyor. Çünkü biat etmeyenler sesini yükselttikçe hala umut var. Çünkü dayanışma yaşatır. taz'daki meslektaşlarımızla hazırladığımız bu ek de bu dayanışma ağlarına atılan bir düğüm olsun." diye sonlanıyor.

Bild gazetesi, 7 Mayıs'ta "İŞİD ve Yolsuzluk İşleri" üst başlığıyla yayınladığı "Erdoğan'ın Parıldayan Clanı" yazısında Erdoğan ailesi ve damatlarını "yolsuzluk"la, İŞİD petrolünü pazarla-

makla suçladı.

Erdoğan'ın "en güvendiği kişi" olarak damadı Berat Albayrak olduğunu ileri süren yazı şöyle devam ediyordu: "Üsküdar'da beş villada oğulları Ahmet ve Bilal oturuyor. Yaklaşık 6 milyon Euro değerinde. Babaları (Erdoğan) yılda 50 bin Euro kazanmakta ve oğulları para ile yüzmekte. Bu para nereden gelmekte? Paranın nereden geldiği konusunda herhangi bir resmi bilgi yok."

Necmettin Bilal Erdoğan'ın "kriminal ticaret"inin medyada yazılıp çizildiğini söyleyen Bild, Bilal'in İstanbul'un göbeğinde piyasa değeri bir milyar do-

lar olan villayı üç milyon dolara (kara parayla) aldığını belirttiikten sonra, IŞİD'in 10 milyar dolarlık petrolünü alanların içinde Bilal'in de adının geçtiğini iddia etti.

En büyük kızı Esra Erdoğan (34), "2013 yılında rüşvet skandalında isminin duyuldu ve TÜRGEV Vakfı'nda abisiyle birlikte yönetim kurulu üyesi. Eşinin ismi Davutoğlu'ndan sonra başbakan olarak adı geçiyor. Kayınbabasının da en sadık başbakan adayı. Erdoğan zaten kızı Esra'yı geleceğin politikacı olarak görüyor." olarak belirtildi.

Bild gazetesi "Erdoğan'ın Parıldayan Klanı" yazısında Erdoğan ailesinin değişik fotoğraflarını da kullandı. Bunlar içinde en dikkat çekenleri kızlarının düğün fotoğrafları ile tüm ailenin AKP Genel Merkezi'ndeki "Balkon"da fotoğraf çekirtme görüntüsüyü.

10 Mayıs'ta "Bild" ve "Die Welt" gazetelerinin sahibi Alman medya devi Axel Springer AG'nin Yönetim Kurulu Başkanı Mathias Döpfner, "Welt am Sonntag" gazetesi için kaleme aldığı açık mektup ile Böhmermann'a destek çıktı. Döpfner mektubunda "Her şeyden önce şunu söylemek isterim: Şiirinizi başarılı buldum. Kahkaha attım" ifadelerine yer verirken, Erdoğan hakkın-

daki bu hicivle ilgili yazılar ve katkılarda söz konusu metnin hep ne kadar sevimsiz, ilkel ve hakaretamiz olduğuna dair vurgular yapıldığını hatırlattı. Döpfner, böyle bir tutumun, "Formula 1 otoları üretenlere, yaptıkları otomobillerin hızlı olduğunu söylemek" kadar "orjinal ve güçlü bir ifade" sayılması gerektiğini belirterek, Böhmermann'ı övdü.

Sanatın ve mizahın özgürlüğünden taviz verilemeyeceği görüşünü savunan Döpfner, Böhmermann'ın metniyle ilgili kopan fırtınayı anlamadığını kaydetti. Döpfner, "Almanya'da düşünce, sanat ve mizah özgürlüğü yok mu?" diye sordu. Döpfner, geçen yıllardan kendi grubu, Hristiyanlık ve hatta bizzat Papa'nın kendisiyle ilgili eleştiri dozu yüksek, sevimsiz ve hatta bazen çok ağır hicivlerden de örnekler verdi.

Mektubunda, "Sevgili Bay Böhmermann, önde gelen Türk politikacılar söz konusu olduğunda, burada

başka ölçütlerin geçerli olduğunu öğrenmek zorunda kaldınız" diye yazan Alman ve Avrupa medyasının etkili ismi, Alman hükümetini de Erdoğan karşısındaki son tutumu nedeniyle eleştirdi. Döpfner, Erdoğan'ın ülkesindeki gazetelerin yüzde 90'ını denetim altına aldığını belirterek, Türkiye'de farklı düşünceleri savunanlar, gazeteciler, öğrenciler, öğretim üyeleri, Kürtler üzerindeki keyfi şiddet uygulamalarını da hatırlattı.

Bunun üzerine Recep Tayyip Erdoğan, Almanya ve Avrupa'nın en büyük medya gruplarından Axel Springer'in yöneticisi Mathias Döpfner'e karşı ihtiyati tedbir kararı alınması talebiyle mahkemeye başvurdu.

Köln Asliye Mahkemesi, Erdoğan'ın Böhmermann'a destek veren Springer Medya Grubu Başkanı Döpfner'le ilgili ihtiyati tedbir başvurusunu kabul etmedi.

kendisine karşı olarak düşündüğü herşeye ve herkese "Ey!" diye "ayar" verme söylemi en açık biçimde Merkel'in İstanbul ziyaretinde "konuk" edildiği altın varaklı "muhteşem koltuklar"la birlikte hicivin de önünü açmış oldu.

Güreşçilerden Olimpiyat ekibine kadar neredeyse tüm spor dallarının "tek bileni" ve "baş antrenörü" olarak gösterdiği performans, en son Avrupa Şampiyonası öncesinde yayınlanan karikatürlere yansıdı.

Altın varaklı koltuk gösterisinden büyük bir keyif aldığı gözlenen

Recep Tayyip Erdoğan'ın Böhmermann olayından yola çıkarak Almanya'ya "ayar" vermeye kalkışması, giderek Alman kamuoyunun büyük tepkisine yol açtı.

Bunun sonucunda da hiciv ile alay edilen Recep Tayyip Erdoğan'a "Ermeni Karar Tasarısı"yla yanıt verildi. Ner ne kadar Alman meclisinde kabul edilen tasarısında Ermeni "soykırımı"ndan Almanya'nın da sorumluluğu olduğu belirtiliyorsa da, sonuçta Erdoğan'ın Almanya'ya "ayar" vermeye kalkmasına bir yanıt olduğu açıkta.

ERDOGAN GIBT AUFSTELLUNG FÜR EUROPAMEISTERSCHAFT BEKANNT

Bir kez "Pandora'nın kutusu" açılmıştı. "Majesteleri'nin basit bir video klipe gösterdiği ilk tepki, kar-

topu gibi yuvarlandıkça büyüdü. "Majesteleri'nin Osmanlı'nın "muhteşem" günlerine taklit etme hevesi,

“Erdowie, Erdowo, Erdowa(h)nn”

“Erdo-Nasil, Erdo-Nerede, Erdo-Kuruntu”

Erdowie, Erdowo, Erdowann?
Er lebt auf großem Fuß,
Der Boss vom Bosphorus.
("Ein protziger Bau mit tausend Zimmern,
errichtet ohne Baugenehmigung in einem
Naturschutzgebiet.")

Bei Pressefreiheit kriegt er 'nen Hals,
D'rum braucht er viele Schals.
(Erdoğan spricht mit Fistelstimme.)

Ein Journalist, der was verfasst,
Das Erdoğan nicht passt,
Ist morgen schon im Knast.
Redaktion wird dicht gemacht,
Er denkt nicht lange nach und fährt mit
Tränengas Und Wasserwerfern durch die Nacht.

Sei schön charmant,
Denn er hat dich in der Hand:
Erdowie, Erdowo, Erdowann?
Die Zeit ist reif
Für sein Großosmanisches Reich,
Erdowie, Erdowo, Erdowahn?

Gleiche Rechte für die Frau'n:
Die werden auch verhaun!
("Die Polizei in Istanbul hat eine
Demonstration zum Weltfrauentag
gewaltsam aufgelöst.")

Ist das Wahlergebnis schlecht,
Das ruckelt er zurecht.
(I like to move it, move it.)

Kurden hasst er wie die Pest,
Die bombardiert er auch viel lie-
ber Als die Glaubensbrüder drü-
ben beim IS.

Gib ihm dein Geld,
Er baut dir ein Flüchtlingszelt:
Erdowie, Erdowo, Erdowann?

Sein Land ist reif
Für'n EU-Beitritt,
Er pfeift auf Demokratie.
"Tschü mit ü!" sagt Erdowahn,
Und er reitet in den Sonnenuntergang!

Erdonasil, Erdonerede, Erdokuruntu
İsraf içinde yaşar kendisi
Boğaziçi'nin efendisi
("Doğayı koruma alanında kaçak yapılmış
bin odalı görgüsüz bir yapı.")

Basın özgürlüğünden boğazı şişer
Bu yüzden bolca atkı ister.
(Erdoğan cırlak sesle konuşuyor)

Gazeteci bir şey yazar
Erdoğan'ın damarına basar
Ertesi gün hapsi boylar.
Gazete hemen kapatılır
O fazla düşünmez
Gözyaşartıcı gaz ve su topu tomayla gece
boyu dolaşır

Sevimli olmalısın
Çünkü onun eline düşmüşsün.
Erdonasil, Erdonerede, Erdokuruntu
Onun büyük Osmanlı İmparatorlugunun
zamani gelmiştir artık
Erdonasil, Erdonerede, Erdokuruntu

Kadınlara esit haklar mı?

Onlara da var dayak.
("İstanbul'da Dünya Kadınlar
Günü Yürüyüşünü polis şid-
det uygulayarak dağıttı.")

Seçim sonuçları kötüyse
Düzelte kadar çalkalar.
(I like to move it, move it)¹

Kürtlerden acayip nefret eder
Komşu İSİD'deki din kardeş-
lerinden çok Onları bomba-
lamayı sever.

Ver ona paranı,
Kursun sana bir mülteci çadırı.
Erdonasil, Erdonerede, Erdokuruntu

Ülkesi AB'ye girmeye hazır
Viz gelir ona demokrasi.
"Hoşça kal", der Erdoğan
Ve atını gün batımına doğru sürer.

Almanya'da Cumhurbaşkanı Erdoğan hakkın-
daki şiir tartışmasında görüş açıklayan mizahçıların
sayısı giderek artıyor. "Sövgü şiir'i" (Schmähgedicht)
ile tartışma aratan ZDF sunucusu, komedyen Jan
Böhmermann'a destek verenlere komedyen Dieter
Hallervorden de "Erdoğan lütfen benden de davacı
ol" adlı bir şarkı ile katıldı.

Oryantal ezgilerin de yer aldığı Alman halk
müziği tarzında bestelenen şarkının sözlerinde Hal-
lervorden "Yasakladığın her nükte ile kendini bir
nükte yapıyorsun" ifadelerini kullanıyor. Şarkıda
Almanya Başbakanı Angela Merkel'in Erdoğan'ın
arkasında olduğu ve ona destek verdiği de belirti-
liyor.

Erdoğan, beni dava et!

Erdoğan, Erdoğan,
lütfen bir de beni ihbar et
Erdoğan, benim sevgili kuğum
sen büyük bir reklamcısın

Erdoğan, Erdoğan,
benim şarkımı da ünlendirsene!
Erdoğan, Erdoğan,
sadece biraz öfkeden kudur!

ben sadece ne olduğunu söylüyorum
bir teröristsin
özgür ruhlara
ateş eden sadece
Erdo-Erdoğan,
sansür herşeyi halledemediğinden
yasakladığın her şaka
senin kendini şaka yapıyor
Erdo-Erdoğan,
Dünya internette gülmekten kırılıyor
birçok kullanıcı hala özgür
Türkiye'de bile

Erdoğan, Erdoğan,
propaganda havuzunu aç!
Erdoğan, Erdoğan,
bırak çıksın dışarı, megalomani!

Merkel seni seçtiğinde
ve senin üzerine yemin ettiğinde
onunla birlikte yeni bir şey geldi
Mizah!

Erdo-Erdoğan,
ah seni zavallı zengin adam
yasakladığın her şaka
senin kendini şaka yapıyor
Erdoğan, Erdoğan,
En iyisi hiç başlama!
Erdoğan, Erdoğan:
Almanya Kürdistan değildir!

Satire ya da Hiciv Nedir?

Dr. Yüksel BAYPINAR

Romalıların “satire” sözcüğünü, antik Yunan edebiyatında mevcut olan “satyre” (satyre oyunu) den aldıkları ve Latinceye mâl ettikleri iddiası bir tartışma konusu olmakla beraber, kaynaklar Almancadaki “Satire” sözcüğünün Latin dilindeki “satura”dan geldiğinde birleşmektedir...

“Satura” Latince “çeşitli meyvelerle dolu bir kap” veya “rengarenk bir tas” anlamına gelmekteydi. İsa’dan önce 200 yıllarında Romalı şair Ennius ilk kez, eğlendirici, eğitici şiirlerinin yer aldığı dört kitabını konuları ve vezinlerinin çeşitliliği dolayısıyla “saturae” diye adlandırmış tır. Bu günkü anlamda “satir” - hiciv türüne edebiyatta yerini veren ilk şair ise Romalı Lucilius olmuştur. Lucilius yazmış olduğu “alaylı şiirlerini” “saturae” diye adlandırmış ve böylece “saturae” sözcüğünde esas nesnel anlamından başka yeni bir anlam kazanmıştır: Alaylı şiir!...

Büyük Alman şairi F. Schiller, “Saf ve duygusal edebiyat üzerine” (*Über naive und sentimentalische Dichtung*) adlı deneme yazısında hicvi şöyle tanımlar:

“Hicivde, noksan olan gerçek, ideal ile, yani en yüce gerçekle karşılaştırılmaktadır.”¹

Her edebiyat ürünü dolaylı veya dolaysız bir şekilde gerçekleri yansıtır. Bu yansıtma yazarın konuya yaklaşımına ve amacına göre biçimlenir. Hiciv yazarının amacı ise; toplum veya kurumlardaki aksaklıkları, haksızlıkları, çarpıklıkları, insan yaşamının kötü, hoş gitmeyen yönlerini, görüşlerini alaya alarak yermek, tenkit etmektir. Hicvi herhangi bir tenkit yazısından ayıran en belirgin özelliği onun ağır basan mizah, güldürücü yönüdür. Hiciv saldırdığı nesneyi, kişiyi tamamen mahvetmeyi, yerin dibine sokmayı amaçlar ve bunu yaparken de sahip olduğu amansız silahı “mizah” ile okuyucuyu kahkahaya boğar.

Hiciv türü üzerine geniş bir inceleme yapmış olan J. Brummack, hicvin üç ana temele dayandığını ileri sürer ve bu üç temel niteliği şöyle sıralar:

“Hicvin bireysel yönü: Nefret, öfke, saldırganlık, herhangi bir kişisel öç alma isteği.

Hicvin toplumsal yönü: Saldırının korkutmak veya düzeltmek gibi iyi bir amaca yönelik olması ve hiçbir norma bağlı bulunmaması. Ve nihayet estetik yönü, ki bu da iki şıktan, daha çok birincisine bağlıdır.”²

Hicvin Amacı:

“Hiciv tamamen olumsuz bir şeydir. Hep ‘hayır!’ der. Hiciv ısı rır, güler, ılık çalar ve aksayan herşeye karşı gürültü koparır. Hiciv tamamen olumlu bir şeydir. Hiç bir yerde karektersiz birisi hicivdeki kadar kendini çabuk ele vermez ve hiç bir yerde, bugün buna yarın başkasına saldıran vicdansız bir soytarı kendini buradaki kadar belirgin göstermez”³.

Tanınmış Alman hicivcisi Kurt Tucholsky’nin bu sözleri özlü bir şekilde hicvin karakterini ortaya koymaktadır. Hicvin dayandığı temel toplum eleştirisidir. Ele alınan sorunlar ne kadar tipik ve her zaman için geçerli olursa, hicvin yönelttiği tenkit de o denli isabetli, tutarlı bir hüviyet kazanır. Dünya edebiyatının Juvenal, Swifts, Voltaires, Heine, Gogol, Cervantes gibi ünlü hiciv yazarlarının toplumsal sorunların yoğun olduğu devirlerde ortaya çıkmış olmaları bir tesadüf değildir.

Satirik anlatımı, “bir kişi veya nesneyi karşı almak ve kurbanı okuyucunun kahkahalarına sunarak, kelimelerle işini bitirmek” şeklinde yorumlayabiliriz. Bu işi yaparken, “saldırgan bir tutum”, “bir kurban”, saldırıyı haklı gösterebilecek bir “sebebe” ve nihayet “iyi bir üslup” gerekmektedir. Hiciv; sözlerle, kalemle yapılan bir savaştır. Hicivci ise savaşı nın ve saldırılarının neticelerini almayı bekler, ümit eder. Kendi gördüğü kötülükleri, tehlikeleri başkalarının da gözleri önüne sererken bunlarla savaşılmaması ve yok edilmesini amaçlar. Yine Tucholsky’nin deyişiyle, “kırgın bir idealist olan hicivcinin arzusu, amacı dünyanın kötülüklerini ortadan kaldırmaktır”.

Bu mücadelesini yaparken de hicivci okuyucunun kendi tarafını tutmasını ister. İşte bu noktada okuyucu açısından bazı sorunlar ortaya çıkar. Acaba okuyucu, hiciv yazarının savaş açtığı aksaklığı, çarpıklığı onun gözleriyle görebilecek veya o konu ile ilgilenecek midir? Yazarın savaşılmaya değer bulduğu herşey acaba okuyucu için de aynı anlamı taşıyacak mıdır?

Hicvedilen konunun toplum tarafından bilinmesi ve sorunun güzel bir üslupla okuyucuya iletilmesi oranında, yazarının anlayışla karşılanması şansı da artar.

Hicivci hicvettiği konuyu tarafsız olarak ortaya koymaz, bilakis onun tenkitle karşılaşılabileceği için kötü yönleri, Schiller’in tanımıyla “gerçeğin ideale olan zıtlığını” daha belirgin göstermek çabasıdadır.

Yazar göstermek istediği bu “zıtlığı” bazı satirik anlatım araçlarıyla gözler önüne sermek zorundadır. İşte bu noktada hicivci aşağıda sayaca ğımız “üslup araçlarına” gereksinme duyar:

Dolaysız anlatım (*direkte Aussage*), dolaylı anlatım-alay (*Ironie*), abartma (*Übertreibung*), karikatürize etmek (*Verzerrung*), çift anlamlı sözcükler kullanmak (*Doppeldeutigkeit*), tuhafliklar (*Grotesk*), benzetmeler (*Methapher*).

K. Tucholsky, “hicivde abartma var mıdır?” diye ortaya attığı sorusunu yine kendisi şöyle yanıtlar:

“Hiciv abartmak zorundadır. Bazen bu abartma haksızlık sınırına kadar varır. Gerçeği daha belirgin hale sokmak için hicivci onu bir balon gibi şişirir, tabi bu arada da yaşın yanında kuru da yanar.”⁴

Genellikle yazar hicvettiği şey üzerine kendi yorumunu vermez, o sadece “kötüyü” gösterir. Fakat bunu öyle ustaca yapar ki, neticede her okuyucunun kendi düşüncesi istikâmetinde bir sonuca varmasını sağlar. Bir hicvin anlaşılması ise okuyucuya düşen bir görev. Yazarın karikatürize ettiği tipleri tanımak, abartmaların arkasında gizli olan gerçeği sezmek, hicvin en önemli üslup unsuru olan alayı (*Ironie*) yani söylenenin aslında tam tersinin kastedildiğini farkedebilmek okuyucuya güç gelebilir. Zira hiciv, okuyucudan belli bir edebiyat formasyonu bekleyen bir türdür. U. Geier, bu noktada okuyucuyu “*Rückübersetzer*” yani hicivde yazılanları asıl söylenmek istenen anlamda tercüme eden kişi olarak belirler.

Hicivdeki “dolaysız anlatım” tekniğinin en önemli ve çok yönlü bir unsuru da “anlatım perspektifidir”. Yazarın doğrudan doğruya kendi fikrini, yorumunu verdiği haller nadir olmakla beraber, yine de metinde konuşan-anlatan kişi (*der Erzähler*) ile yazar (*der Autor*) her zaman için “aynı” kişiler olarak telâkki edilmemelidir. Bazı yazarlar takma ad kullanarak, kendileri ile hi-

civci hüviyetleri arasına bir mesafe koyarlar.

“Hicivciyi dünyada ilgilendiren şey toplum ve onun sorunlarıdır. Tabiat onu ilgilendirmeyen, o hicivciye insan varlığı ile ilgili olumlu zıtlıkların veya olumsuz paralelliklerin içinde gösterildiği, alegori ve benzetmelerin yer aldığı bir silah deposu olarak hizmet eder”¹, diyor Wölfel, hicivcinin tüm uğraşının “insan” ve onun içinde yaşadığı toplum sorunlarının olduğunu ileri sürer. Toplum için bu denli angaje olan hiciv yazarlarının toplum tarafından nasıl karşılandığı sorusu ise ilginç sonuçlar gösterir. Çağdaş Alman hicvinin tanınmış isimlerinden E. Kästner, yazdığı hicivlerin okuyucuları üzerindeki etkilerini şöyle anlatır: “... elli yıl kadar önce tüm iyi niyetimle yazmaya başladığımda, durmadan okuyuculardan şikâyet mektupları gelirdi. Hemen hepsi de bana ‘siz hiç iyi-olumlu şeyler görmez misiniz?’ diye tehdit savuran mektuplardı...”⁵

Nasıl ki, hicivciyi her zaman haklı görmek, eleştirisini eleştirmeden benimsemek doğru olmazsa, bütün hicivcileri ve onların yapıtlarını da katı bir yargıyla, yalancılıkla itham ederek onların toplumdaki itibarını yok etmeye kalkışmak da o derece yanlış bir tutumdur. İçine düşebileceği bütün zor durumlara, çatışmalara, tehlikelere rağmen hicivci elindeki “aynasını” tüm aksaklıklara karşı tutup, onları topluma yansıtmaya devam eder; büyük çağdaş Alman hiciv ustası H. Böll’ün dediği gibi:

“Yazarın gözü insancıl ve aldatılmaz olmalıdır; bunun için de kör inek rolü oynaması gerekmez. Pembe, mavi, siyah camlı gözlükler vardır ve onlar gerçekleri nasıl isteniyorsa öyle yansıtır, renklendirir. Pembe olanı en çok sevilenidir, fakat onunla kişinin aldanma olasılığı çok fazladır. Siyah da arada sırada sevilir ve özellikle sevildiği zamanlarda siyah çok para eder! Fakat biz, herşeyi olduğu gibi ne her zaman kuru ne de hep yaş değilde, nemli insan gözüyle görelim. Bu arada unutmayalım ki Latince nemli anlamına gelen sözcük “humor” (mizah) dır. Ama yine unutmamalı ki, hayatta gözlerimizin kuru veya ıslak kalabilecekleri, “humor” için gereksinme duyulmadığı anlar da vardır.”⁶

Belki de hicivciyi toplumda sevimsiz kılan en önemli etken Böll’ün son sözünde ifade bulunmaktadır. Hiciv yazarı herşeyi mizah süzgecinden geçirmek zorundadır, alaylı yergisinde bir tepeden bakış hakimdir.

Yazımızı S. Joachim’dan güzel bir dize ile bitirmek istiyoruz:

“Edebiyat tarihinde her toplum ve her devir, kendi hak ettiği hicivciyi yaratmıştır!”⁷.

¹ Friedrich Schiller: *Über naive und sentimentalische Dichtung*. 1795.

² Jürgen Brummack: *Zu Begriff und Theorie der Satire*, DV js. Sonderheft 1971, s: 282.

³ Kurt Tucholsky: *Was darf die Satire? - Prosa und Gedichte*. Stuttgart 1964, s: 12.

⁴ Kurt Tucholsky: *Was darf die Satire? S. 12.*

⁵ Erich Kästner: *Sinn u. Wesen der Satire*. Kastner für Erwachsene, Frankfurt/M. 1966, s. 382.

⁶ Heinrich Böll: *Bekenntnisse zur Trümmerliteratur*. Köln 1952, s. 176.

⁷ Stephan Joachim: *Satire u. Sprache*, München 1964, s. 22.

Osmanlıda Sövgü Şiirleri (*Schmähgedicht*)

Şair Eşref

“Padişahım bir dirahte (ağaca) döndü güya kim
vatan
Daima bir baltadan bir şâhı (dalı) hâli (boş)
kalmıyor
Gam değil amma bu mülkün böyle elden
gitmesi
Gitgide zulmetmeye elde ahali kalmıyor.
İzmir’e hammalbaşı olduysa ser-seccâdecî
Anlaşıldı kendisi bir abd-i mümtazdır sana
Ettiğin cürm ü günahı boynuna almak için

Padişahım öyle bin hammalbaşı azdır sana.
Bizdeki Nâzır-ı Bahriyye Hasan Paşayı
Böyle tarif ediyor vak’a-nüvisân-ı ümem:
Gelecek olduğunu bilse idi neslinden
Almadan Hazret-i Havvâ’yı boşardı Âdem”

“Vakt-i istibdatta söz söylemek memnu idi
Ağlatırdı ağzını açsan hükümet ananı
Devr-i hürriyeteyiz şimdi değişti kaide
Söyletirler evvela, sonra s.....ler ananı”
Şair Eşref

“Ey padisah-i âlem, düşman mısın zekâya?
Erbâb-i iktidarı gördün mü saldırırsın;
Asrında kaldı millet üstadsız, kitabıız,
Havf eylerim yakında kur’an’ı kaldırırsın.
Besmele gûş eyleyen seytan gibi,
Korkuyorsun “höt” dese bir ecnebî
Padisahım öyle alçaksın ki sen,
İzzet-i nefsin Arap İzzet gibi!”

Neyzen Tevfik

“Asrın yeni bir umdesi var, hak kapanındır.
Söz haykıranın, mantık ise şarlatanındır.
Geçmez ele bir pâye, kavuk sallamayınca,
Kürsî-i liyakat pezevenk, puşt olanındır!

Hayliden hayli kalınlaştı yobazlık yeniden
Softalık zorlu anırtı ile aldı yürüdü.
Kara bir kinle taassub pusudan çıktı yine,
Yurdu şahane cehalet yeni baştan bürüdü.”

“Kime sordumsa seni doğru cevap vermediler;
Kimi hırsız, kimi alçak, kimi deyyus! dediler...
Künyeni almak için, partiye ettim telefon:
Bizdeki kayda göre, şimdi o meb’us dediler!..”

Kaygusuz Abdal

“Eşegi saldırm çayıra
Otlaya karnın doyura
Gördüğü düşü hayıra
Yoranın da avradını

Münkir münafıkın soyu
Yıktı harap etti köyü
Mezarına bir tas suyu
Dökenin de avradını
Müfsidin bir de gammazın
Malı vardır da yemezsin
İkisin meyyit namazın
Kılanın da avradını
Derince kazın kuyusun
İnim inim inilesin
Kefen dikmeye iğnesin
Verenin de avradını
Dağdan tahta getirenin
Mezarına götürenin
Talkınını bitirenin
İmamın da avradını
Kazak Abdal söz söyledi
Cümle halkı dahleyledi
Sorarlarsa kim söyledi
Soranın da avradını.”

Nef’î

“Bize kâfir demiş müfti efendi
Dutalım ben ana diyem Müselman
Varıldıkta yarın divan-ı Hakk’a
İkimiz de çıkarız anda yalan.”

“Bize kelb demiş Tahir Efendi
İltifatı bu sözüyle zahirdir
Maliki’dir benim mezhebim zira
İtikadımca kelb, tahirdir...”

“Gürcü hınzırı, a samsun-ı muazzam, a köpek
Nerde sen, nerde sadrazamlık, a köpek
Vay ol devlete kim ola mürebbisi anun
Bir senin gibi deni cehl-i mücessem, a köpek...”

Nâbi

Çok da mağrur olma kim meyhâne-i ikbâlde
Biz hezâran mest-i mağrûrun humârın görmü-
şüz

Âşık Paşazade

Gurûrı mansıbın yoldan çıkardı
Sevinüp aldığı ilden çıkardı
Ne itdün halka kim yüzün çevürdi
Sevenler cümle gönlerinden çıkardı
Şarâb u çeng ü çegâna hem-sâz
Musâhibin olan başdan çıkardı

“Edepsizlikte tekleriz
Kimi görsek etekleriz
Hak’tan ümit bekleriz
Ne utanmaz köpekleriz”
Namık Kemal

İslam Ansiklopedisi’nde Hiciv

(الهجو)

Bir kişi, kurum veya toplumu alaylı tarzda eleştirme ve eleştiri metinlerinin oluşturduğu edebî tür.

Kelimenin kökü olan hecv veya hicâ sözlükte “bir lafzı harflerini sayarak ve heceleyerek okumak, bir kişinin veya toplumun ayıp ve kusurlarını sayıp dökmek, yermek” anlamına gelir (Lisânü’l-‘Arab, “hcv” md.). Arap edebiyatında hiciv karşılığında hicâ terimi kullanılmakta, hiciv türü şiire ühcüvve, ühciyye (çoğulu ehâcî), karşılıklı hiciv söylemeye mûhâcât, tehâcî, bir şiir parçasında hiciv özelliği bulmaya ihcâ denmektedir. Türk edebiyatında genel olarak hiciv, halk edebiyatında taşlama, çağdaş Türk edebiyatında ise yergi kelimeleri kullanılır. Bu türde yazılmış eserlere de hicviyye adı verilir.

Hiciv en eski şiir türlerinden biridir. Batı edebiyatlarının kaynağı olan eski Yunan ve Latin şiirinde destanlardan başlayarak pek çok manzum metin içinde yer yer hiciv (satire) özelliği taşıyan parçalar bulunmaktadır. Eski Yunan’da hiciv şairi olarak bilinen ilk isim Archiloküs’tür (ö. m.ö. 635). Hicvin daha yaygın bir tür olarak bilindiği Roma’da ise Lucilius (ö. m.ö. 103), Horatius (ö. m.ö. 9) ve Juvenalis (II. yüzyıl) büyük hiciv şairleri olarak ün yapmışlardır.

Batı geleneğinde hiciv genellikle çirkin, yanlış ve gülünç âdetlerin ve hadiselerin mahiyetini zarafet ve maharetle ortaya koymak olarak anlaşılmış ve böylece hiciv edebî bir tür olmanın yanında sosyal bir fonksiyon da yüklenmiştir. Doğu edebiyatlarında ise sosyal karakteri genellikle bulunmayan hiciv, daha ziyade gerçek kişilerin yerilmesine dayandığından şahsî kinlerin ortaya döküldüğü bir tür olarak görülür ve çok defa müstehcen ve küfürlü hicivler akla gelir. XIX. yüzyılın sonuna doğru yayımlanan Türkçe antoloji ve teorik edebiyat kitaplarının çoğunda hiciv türü anlatılırken hicvin bu özelliğine dikkat çekilerek örnek verilmekten kaçınılmıştır. Bu özellikleri sebebiyle hiciv yazan şairler bu tür şiirlerinde çok defa mahlas kullanmamış ve bunları divanlarına almamışlardır.

Hicve konu olan kişi veya kurum geleneklerle yahut daha başka bir şekilde koruma altında bulunur. Bu koruma hiciv sayesinde aşılar, bu ise hicvi daha da güçlendirir. Totaliter rejimlerde ve istibdat dönemlerinde hiciv hayvan hikâyeleri veya herhangi bir alegori arkasına sığınır.

Hiciv yazarının (heccâv) amacı toplum veya kurumlardaki aksaklıkları, haksızlıkları, çarpıklıkları, insanın hoş gitmeyen yönlerini alaya alarak yermektir. Hicvin oluşması için mizah, mübalağa ve kötüleme unsurlarının aynı hedefe yönelmesi gerekir. Bundan dolayı hiciv ve mizah birbirine karışabilir. Nitekim bu tür metinlerin toplandığı antolojilerde her iki türden örnekler bulunduğu gibi karikatür ve mizah dergilerinin çoğunda hicivler de yer almaktadır. İkisi arasındaki önemli fark, mizahta sadece güldürme amacının olmasına ve tamamen uydurulmuş olaylara (kurgu) dayanabilmesine karşılık hicvin az veya çok gerçeği yansıtmasıdır. Mizahta genel konular işlendiği halde hicvide sosyal bir konu veya toplumu ilgilendiren bir mesele yahut çoğunluğun tanıdığı gerçek kişilerin hedef alınması esastır.

Bu türün ikinci unsuru olan mübalağa, hicvedilecek konunun veya kişinin esasen mevcut bir kusur yahut zaafının abartılarak gülünçleştirilmesidir. Üçüncü unsur olan kötüleme ise tenkidin daha aşırı bir şeklidir. Bu bakımdan hiciv medhin karşıtıdır ve dar anlamda zem ile eş anlamlıdır.

(Cilt: 17; sayfa: 447)

Al(æ)manya'dan Mizahî Manzaralar... (II)

İmdat ULUSOY

Hoca bir gün...

N. Hoca'nın en güzel on fıkrasından birisi mutlaka Timur'la ilgili olan o güzel ve anlamlı fıkradır.

Fıkraı anlatmadan önce, Almanya'da bu fıkrayı çağrıştıran bir duruma değinmekte yarar var.

Bu yılın ilk ayları, mülteci sorunun da Almanya Başbakanı A. Merkel'in çok köşeye sıkıştığı anlardı. Geçen yılın sonbaharında mülteci sorunun da *tarihsel* bir söz olan "Başaracağız!" sözünü ettiği o günlerin büyüğü giderek bozulmaya başlamıştı. Akın akın mülteciler geliyordu, ama sorunlar da bir o kadar artıyordu. Buna karşı ise ülke çapında yapılanlar çok yetersiz kalıyordu. Önce kamuoyundan gelen destek azaldı, sonra da kardeş parti CSU başta olmak üzere bizzat kendi partisi içinden karşı sesler yükselmeye başladı. Merkel o kadar destek veren Avusturya ve Fransa bile desteklerini çekmişti. Son bir umutla AB üyesi ülkelerden destek alıp biraz da moral bulabilmek için şubat ayında Brüksel'e gittiğinde büyük bir hayal kırıklığı yaşamış ve kelimenin tam anlamıyla *yalnız ve tek başına* kalmıştı. Fransa ve Avusturya bile desteklemezken Berlin'de de kendi partisi yalnız bırakmıştı.

Böyle *yapayalnız ve tek başına* kalması içerik olarak fıkrayla tam birebir örtüşme de, Merkel'in Brüksel'deyken dönüp Berlin'e bakması, N. Hoca'nın Timur'la ilgili fıkrasındaki halini hatırlatıyordu adeta.

Timur'un Anadolu'da taş üstüne taş bırakmayıp her yeri ele geçirmek için ortalığı kasıp kavurduğu ve yakıp yıktığı yıllardır.

Sonunda Timur, Hoca'nın yaşadığı köy olan Akşehir'e de gelir. Köylü, padişah Timur'u çok iyi ağırlar, neyi var nesi yok ikram eder.

Akşehir halkının konukseverliğinden çok memnun kalan Timur, bunun ifadesi olarak onlara bir **FİL** hediye eder.

Fil de öyle bir fildir ki doymak bilmez. Köyde bağ bahçe bırakmaz, hep-sini talan eder. Köylüler çok şikayetçidirler, ancak Timur'dan korktukları için file bir şey yapamazlar.

Köylüler son çare olarak Hoca'dan yardım isterler.

Hoca'nın çözümü hazırır: "Gelin hep birlikte gidip bu durumu Timur'a anlatalım" der.

Köylüler başka çareleri kalmadığı için kabul ederler. Hoca önde, köylüler arkada yola düşerler. Ama Timur'un zalimliğinden ve öfkesinden korkan köylüler Timur'un sarayına yaklaştıkça yol-

da birer ikişer arkadan sıvışırlar.

Hoca tam sarayın kapısından içeri girdiğinde şöyle bir geri dönüp arkasına bakar. Bir de ne görsün? Peşinde kimse kalmamıştır.

Başını kaşıyarak Timur'un huzuruna çıkar. Timur Hoca'ya önce ziyaretin nedenini sonra da Akşehir'e hediye ettiği filini sorarak, "Benim FİL nasıl, Hoca?" der.

Hoca son bir kez daha arkasına, sağına soluna bakar ki, kimse yok.

"Padişahım" der, "Akşehir halkı sizin hediyeniz olan FİL'den çok çok memnun, lakin onun yalnız kalmasına çok üzülüyorlar. Onun için bir fil daha istiyorlar" der.

Almanya Başbakanı Merkel de ikinci FİL'i mart ortasında bulabildi ve biraz rahatladı. Bilindiği gibi 18.03.2016 tarihinde AB-Türkiye Geri Kabul Anlaşması imzalandı ve mülteci sorunun da **şimdilik** sözde bir çözüme varılmış oldu.

Şimdilik. Çünkü Türkiye'de başbakanın istifası ve cumhurbaşkanının AB'ye yönelik şantajcı açıklama ve demeçlerine bakılırsa bu anlaşmanın pek fazla ömrü olmayacak gibi. Nitekim AB de bunu görerek alternatif çözüm arayışına çoktan girdi bile. Bu anlaşmanın ömrü kısa olacak, bu kesin.

Anadolu toprakları mizah yönünden aslında zengindir. N. Hoca'dan başka daha nice mizah ustalarının, örneğin *Bektaşî, İncili Çavuş, Bekri Mustafa*'nın fıkraları hala kahvelerdeki sohbetlerde bile anlatılır.

N. Hoca'dan sonra belki de en büyük mizah ustası Aziz Nesin de mizahi öyküleriyle dünyaca tanınan hem bir hiciv hem de mizah yazarıydı. Sadece yazar mıydı? Hayır! Türkiye'deki özgürlük ve demokrasi mücadelesinin de en öndeki savaşçılarındandı. Onun için ona, "Çağımızın Nasreddin Hoca'sı" da denirdi. Ne zaman bir darbe veya olağanüstü durum olsa, baskılar artsa ilk başkaldıran o olurdu: Cesur, gözüpek, mücadeleci ve kararlı...

Tıpkı yukarıdaki fıkrada olduğu gibi Aziz Nesin'in de 80'li yıllarda bir başka Timur'la, 'Netekim Paşa Kenan Evren'le başı beladaydı. 12 Eylül darbesinden sonra yaprak bile kıpırdamayan günlerde, yine ilk karşı çıkan o oldu ve bir *Aydınlar Bildirisi* hazırlayarak, kahve kahve, ev ev dolaşıp o günün koşullarında imza topladı. O da imza atan kimi aydınlar tarafından daha sonra yalnız bırakıldı, Hoca gibi; fakat yılmadan sonuna dek mücadele etti.

Bugün yine sosyal medyadan yazılı basına kadar şöyle bir göz atalım. En cesur olan ve her türlü korku ve yasağı

delmeye çalışanlar yine mizah yazarları ve çizerleri. Topluma bir nebze olsun nefes aldırın, umut ve cesaret verenler onlar.

Son yıllarda mizah yönünden en güzel örnek ise, **Gezi Kuşağı**'nın ortaya koyduğu özgürlük ve demokrasi mücadelesindeki mizah zenginliği ve mizah anlayışı oldu.

'Nasreddin Hoca'lık' denemek olay ya da anekdotlara Almanya veya Avrupa'da yaşayan birçoklarımız mutlaka tanık olmuşlardır.

Bu yazı, bu ikinci bölümüyle bu sayıya sona eriyor. N. Hoca bundan böyle de her yerde mutlaka karşımıza çıkacak. Yazının son bölümü 'Hocalık' denebilecek örneklerle son bulacak.

Nasreddin Hoca fıkrası İsveç'te nasıl gerçek oldu?

İsveç'in başkenti Stockolm'de yaşayan Olle Öberg adında bir aktivist genç, İsveçlilerin dış görünüşe verdiği önemi ve sosyal ayrımcılığı anlamak için bir deneme yapar.

Önce çok şık bir smokinle belediye otobüsüne binerken şoföre cüzdanını unuttuğunu söyler ve otobüse binmek için izin ister. O. Öberg'i smokinli gören otobüs şoförlerinin tamamı kendisine biletsiz binmesi için verir. Ancak Öberg daha sonra smokinsiz ve eski elbiselerle gelip otobüse binmeye çalışınca, otobüs şoförlerinin hiç biri izin vermez. Cüzdanını unuttuğuna da kimse inanmaz.

(Söz konusu video İsveç'te bir ara ayrımcılık tartışmalarına neden oldu. Fakat yapılan araştırmalar İsveç'in dünyada ayrımcılığın en az olduğu ülkelerden birisi olduğunu gösteriyor.)

N. Hoca'nın 'Ye kürküm ye' fıkrası İsveç'te böylece gerçek oldu.

Nisan ayı adeta **mizah ayı** oldu Al-æmanya'da...

İngilizler Almanları eskiden, bir de mizah anlayışlarının olmamasıyla eleştirirlerdi. Fakat son yıllardaki güldürü sanatçılarını, mizah dergilerini ve televizyonlardaki mizah ve hiciv içerikli programları düşünürsek, bu konuda artık kimsenin bunu söylemeye hakkı olmadığını söyleyebiliriz. Bu mizahi zenginlik ve çeşitlilikte Anadolu mizah kültürü kaynaklı yeteneklerin de katkısı olduğunu teslim etmek gerekir.

NDR'in extra 3, ZDF'in heute-show, ZDF neo'da Jan Böhmernann'ın yaptığı mizahi programlar başta olmak üzere, bu programlardaki Türkiye ve cumhurbaşkanına yönelik mizahi eleştiriler, Nisan ayında Almanya-Türkiye arasında nerdeyse *devlet krizine* dönüşen ve as-

lında mizah kaynaklı olan bu olumsuz gelişmeler henüz son bulmadı. Yargıya bile taşındı. Ey mizah sen nelere kadirsin, denebilecek bu mizahi gelişmelerin nereye kadar yol alıp nasıl sonuçlanacağını hep birlikte göreceğiz...

N. Hoca veda ederken...

Almanya'da rahat ve keyifli bir yaşam için... Almanya gezisindeki gözlemlerinden sonra Hoca'nın buradaki Almanyalı veya Avrupalı insanlarımıza da altın değerinde öğütleri var...

"*Eşit koşullarda ve hiç eziklik duymadan başı dik yaşamak için her bulduğunuz ortamda ve her zaman mutlaka, maça 1-0 önde başlayıp psikolojik üstünlüğü sağlayın. Bunun ben binlerce örneğini gördüm ve gittikçe de örnekler artıyor. Bu biiiiiir...*

*Bir de burada keyifli-mutlu bir yaşam için hemen hemen tüm olanaklar var. Böyle bir yaşam için, **bir de mizaha sarılın**, hem de sıkıca ve tam gün... Bu da ikiiii... Bu ülkede yaşama sanatının sırrı bu. İşte o zaman sırtınız hiiiic yere gelmez..."*

Die Gaste'nin bu sayısı yine Gezi Parkı Eylemlerinin yıldönümüne rastlıyor. Mayıs sonu/Haziran başı 2013. Bu eylemleri destekleyenlerin olduğu gibi karşı olanların da toplumsal belleğine unutulmayacak bir şekilde yer almış bir toplumsal başkaldırı hareketi. Özgürlükler ve temel haklara sahip çıkmak ve demokrasi için...

Ne zaman yıldönümü olsa veya herhangi bir nedenden dolayı anımsansa, akla hemen her defasında iki kelime yan yana geliverir: **Gezi** ve **Mizah** Neden ?

Bunu o günlerde bir eylemcinin taşıdığı pankarttaki söz çok iyi açıklıyor: "Nasıl baş edeceklerini bilmedikleri tek şey şiddet dışı eylemler ve mizahtır."

Sadece onları değil daha on binlerce insanı etkileyen ve adeta bir yaşam ve mücadele anlayışının felsefesini ortaya koyan bu sözün özgün alın-tısını yapmak daha yararlı olacaktır mutlaka. Ne diyordu *The Beatles* isimli efsane müzik grubunun üyesi şarkıcı *John Lennon*: "Olay şiddet kullanımına dönüşmeye başladığı zaman, sistemin oyununa geliyorsunuz demektir. Yerleşik düzen sizi kavgaya sokmak için kızdırmaya çalışacak, sakalınızı çekecek, yüzünüze fiske atacaktır. Çünkü, siz bir kere şiddete başvurduktan sonra sizinle nasıl baş edeceklerini bilirler. **Nasıl baş edeceklerini bilmedikleri tek şey ise şiddet dışı eylemler ve mizahtır.**"

Gezi Haziran 2013

Erdoğan'a Rağmen Türkiye'yi (her şeye rağmen) sevmek için 44 neden

Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan (62) Alman milletvekillerine karşı kışkırtıyor, ülkesinde özgürlüğü kısıtlıyor, Sultan gibi davranıyor ve mülteci anlaşmasını iptal etmekle tehditte bulunuyor. Ve bütün bunlar haklı yerde eleştiriliyor – BILD'den dahil.

Ama bugün, Türkiye'yi, bu güzel ülkeyi, Erdoğan'a rağmen sevmemiz gerektiğini gösteren 44 neden göstermek istiyoruz.

1 ... çünkü Türk konuk severliği çok samimi ve Türk mutfağının lezzetlerinden geçer (ilk muhatap olduğunuz soru: "Aç mısın?")

2... çünkü Türk spor kulüplerinde ve antrenman kamplarında Poldi, Gomez ve diğerleri formlarının zirvesine çıktıkları için

3... çünkü Türkiye „Batman“ gibi harika şehir adlarına sahip

4... çünkü 1928 harf inkılabında (Arapça harfler yerine Latince harfler) Almanca dili de örnek alınmıştır – bu nedenle çok sayıda Ö ve Ü harfleri yer almaktadır

5... çünkü Türkler ekmeği taş fırında fırının yan yüzeyine yapıştırarak pişirirler. Oradan düştüğünde piştiği anlaşılır

6 ... çünkü mağazalar/dükkanlar İtalya veya İspanya'daki gibi öğle arası vermezler

7... çünkü sadece Alman sosisi değil Türk helvası, döneri ve köftesi de Almanya'ya aittir

8 ... çünkü Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu vizyon sahibi Mustafa Kemal Atatürk'ün (1881-1938) zekice devlet ve din işlerini kati olarak birbirinden ayırdığı için

9 ... çünkü Türkiye Ernst Reuter (daha sonra Berlin Belediye Başkanı oldu) ve oğlu Edzard Reuter (daha sonra Daimler patronu oldu) gibi Alman büyüklerine Nazilere karşı koruma sağlamıştır

10 ... çünkü Türkiye bizim için Asya'ya giden köprüdür

11 ... çünkü Türkiye Avrupa'nın en iyi gazeteci ve muhabirlerinden birini çıkarmıştır: BILD-köşe yazarı Ertuğrul Özkök

12 ... çünkü Türkler tadı en güzel ve en şerbetli

tatlıları üretiliyorlar

13 ... çünkü Türk Hamamı Fin hamamından daha iyidir

14 ... çünkü Türkiye Nato partneri olarak barış için yanımızdadır

15 ... çünkü Türkler ve Almanlar her yıl 30 milyar Euro değerinde mal ve hizmet alışverişinde bulunuyorlar

16 ... çünkü Türkiye'de cesur gazeteciler tutuklanma ve ölüm tehdidine karşın işlerini yapıyorlar

17 ... çünkü Sultan Ahmet Camii dünyanın en güzel minarelerine sahiptir

18 ... çünkü Türk Hava Yolları ile rekabet Luft-hansa'nın verdiği servis kalitesini devam ettirmesine yardım ediyor

19 ... çünkü milyonlarca misafir işçi 60'lı ve 70'li yıllarda Alman ekonomisinin yeniden ayağa kalkması için yardımcı olmuştur

20 ... çünkü Türk düğünleri muhteşem birer parti şeklinde kutlanıyor

21 ... çünkü Türk halı satıcıları insana daima hayatının en kelepir alışverişini yaptığı hissini veriyor

22 ... çünkü Türk berberleri kulak ve burun tüy ve kıllarını kah ateşle kah hünerli ip oyunları ile almaktadır

23 ... çünkü Türk futbol taraftarları dünyanın en ihtiraslı taraftarları arasındadır

24 ... çünkü Boğaz manzaralı çay bahçelerinde içilen çayın tadı dünyanın hiçbir yerinde bu kadar güzel değildir

25 ... çünkü Efes'te Artemis harabeleriyle dünyanın yedi harikasından birinin kalıntılarını ziyaret etme imkanı vardır

26 ... çünkü merak uyandıracak şekilde çok zengin bir çeşide sahip lüks el çantaları nedeniyle

27 ... çünkü Türkler B planını icat ettikleri için. Elektrik kesilirse mum yakılır

28 ... çünkü yumuşak havlu kumaşı Türkiye'de icat edildi

29 ... çünkü „düşündürtücülüğümüzün“ gibi muhteşem kelime canavarları nedeniyle

30 ... çünkü Türkler bir zamanlar Avrupa'nın yarısını kuşatıp ve tekrar geri döndükleri ama bu arada hoş bir içeceklerini, kahvelerini bize bıraktıkları için

31 ... çünkü Türkiye'yi ziyaret eden Alman turistlerin sayısı her türlü teröre rağmen yılda 5,5 milyon civarındadır

32 ... çünkü başka hiç bir yerde Hristiyanlık ve İslam tarihini Bizans/Konstantinopolis/İstanbul bağlamında Aya Sofya'dan başka bir yerde daha iyi öğrenmek mümkün değildir: Hristiyanlıkta kilise iken daha sonra cami ve müze olmuştur

33 ... Türkler bize Fatih Akın gibi bir rejisörü („Gegen die Wand“ (Duvara Karşı), Kaya Yanar gibi bir komediyeni („Was guckst du?“), Özcan Mutlu gibi bir yeşiller politikacısını ve Lady Bitch Ray gibi bir rapçiyi kazandırdıkları için

34 ... çünkü Aziz Nicholaos („Noel baba“) Türkiye Myra/Demrelidir

35 ... çünkü Türkler (Alman mühendislerin yardımıyla) İstanbul'dan Bağdat'da kadar uzanan efsanevi Bağdak demir yolunu inşa etmişlerdir

36... çünkü Türkler „Spargel“ bitkisine neşeli bir anlamı olan „kuşkonmaz“ diyorlar

37 ... çünkü Türk pazarlarında çok güzel pazarlık yapabilirsiniz

38 ... çünkü İncil'de geçen ve daha önce Saulus adını taşıırken Paulus olan Aziz Türkiye'deki Tarsus'ta dünyaya gelmiştir

39 ... çünkü Türk nargileleri hoş bir şekilde kabarıkcık sesi çıkarmakta ve elma tadındadır

40 ... çünkü Türkler için aile herşey demek

41 ... çünkü Türk piyanist ve besteci Fazıl Say dünyanın en iyileri arasındadır

42 ... çünkü Türkiye'deki İznik seramiği atölyelerinden çıkan seramikler Ortadoğu'nun her yerindeki binaları süslemektedir

43 ... çünkü bu ülke Erdoğan'dan önce de vardı ve Erdoğan'dan sonrada da olacak

44 ... çünkü Türkiye'de bir kural vardır: Siyasetçiler gelir ve gider, dostluk bakidir!

Ne satire, ne mizah:

Almanya'da Türk ve Göçmen Partisi Kuruluyor!

Türkiye'deki gazete ve internet sayfalarında yer alan en son habere göre (15 Haziran), Remzi Aru isimli bir "Berlinli işadamı" Türk ve göçmen partisi kuracakmış!

Haberlere göre, "Almanya'daki genel belirsiz siyasi havadan yola çıkan Remzi Aru, yeni kurulacak partinin başarısından çok emin olduğunu söylüyor..." muş! Üstelik bu "Berlinli işadamı" Almanya'daki Türk kökenli vatandaşlar arasında "tanınan" bir isimmiş!

BİG vb. türünden islamcı "parti" kuruluşlarının ardından Remzi Aru'nun bu yeni parti girişimi, tümüyle Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Almanya içinde gücünü göstermenin bir aracı olarak ortaya çıkmış görünüyor."

Bu "parti girişimi"nden bir hafta önce (10 Haziran) Bild gazetesinin "Erdoğan Almanya'da ne kadar etkili?

İşte Erdoğan'ın Almanya'daki bağlantıları" başlıklı haberinde Erdoğan'ın "işadamları bağlantısı" olarak adı geçen Remzi Aru şöyle tanıtılıyor:

"Bunların başında, Erdoğan'ın sözcüsü olarak Remzi Aru geliyor. Almanya'daki televizyon tartışmalarında Erdoğan'ın fikirlerini, siyasetini savunuyor. Aru, ayrıca Almanya'da bir Türk partisi

kurmayı hedefliyor." (Bild)

Ve şimdi, yani Bild'in haberinden bir hafta sonra aynı Remzi Aru "parti" kuracağını ilan ediyor. Üstelik "Almanya'da genel belirsiz siyasi hava"dan söz ediyor bu "Erdoğan'ın sözcüsü".

Kendi adına açtığı internet sayfasında Sevim Dağdeviren başta olmak üzere Türkiye kökenli Alman

milletvekillerini "terör destekçisi hanlar" olarak gösteren bu "Berlinli işadamı", 1 Kasım seçimleri öncesinde AKP adına açıkça faaliyet yürüten, Facebook sayfasında AKP'ye oy verilmesi çağrısı yapan ve AKP'li seçmenlerin oy kullanma işlerini organize eden birisi.

“Erdoğan Almanya’da ne kadar etkili? İşte Erdoğan’ın Almanya’daki bağlantıları”

Diyanet İşleri Türk İslam Birliği (DİTİB): 900 camisi ile en etkili Türk kuruluşu. Sözde Diyanet İşleri Başkanlığı'na bağlı ama doğrudan Erdoğan'ın elinde. 970 DİTİB imamının vaazlarının içeriği Almanya tarafından sıkı şekilde kontrol ediliyor. Meclis Başkanı Lammert'e olan kızgınlık yüzünden, Alman vekillerin katılacağı iftarlar iptal edildi.

Avrupa Türk Demokratlar Birliği (UETD): Erdoğan'ın Köln'de 15 bin kişiye konuştuğu mitingi organize etti. Mayıs 2014'te Köln Arena'da onu konuşturdu.

MİLLÎ GÖRÜŞ: Almanya'da 31 bin üyesi olan islam örgütü. Erdoğan'ın fikirlerini destekliyor. Alman Anayasası Koruma Teşkilatı'nca takip ediliyor. Bu örgütün başındaki Mustafa Yeneroğlu, Erdoğan'la ilişkileri kuran adam ve şimdi AKP milletvekili olarak mecliste oturuyor.

INTERNET TROLLERİ: Bu ekip sosyal medyayı kullanıyor ve Erdoğan'ı eleştirenleri hedef haline getiriyor, susturuyor. Amaçları, Erdoğan için taraftar toplamak.

İŞADAMLARI: Bunların başında, Erdoğan'ın sözcüsü olarak Remzi Aru geliyor. Almanya'daki televizyon tartışmalarında Erdoğan'ın fikirlerini, siyasetini savunuyor. Aru, ayrıca Almanya'da bir Türk partisi kurmayı hedefliyor.

SABAH: Hükümet yandaşı gazete, Avrupa'daki yayınlarında Türk kökenli politikacılara iftiralat atıyor. Yeşillerli Cem Özdemir gibi milletvekillerini, “Asimile olmuş, kökeninden daha fazla Yeşiller ideolojisine sahip birileri” olarak niteliyor.

Bild, 11 Mayıs 2016

“Kemal Kılıçdaroğlu (67) Türkiye'nin ana muhalefet lideri. Ülkesinin AB'den daha fazla uzaklaşmaması ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın (62) Boğaz'daki tek hükümdara dönüşmemesi için Avrupa'nın umutla baktığı Kılıçdaroğlu, ülkenin sosyal demokrat partisi olan CHP'nin Genel Başkanı.”

BILD: Sayın Kılıçdaroğlu Jan Böhmernann'ı tanıyor musunuz?

KEMAL KILIÇDAROĞLU: (Gülerek) Evet, onun adını duydum.

BILD: İkinizin de ortak bir özelliği var. Yaklaşık 2 bin Türk gibi ikinize de Erdoğan tarafından dava açılmış durumda. Böhmernann okuduğu küfürlü şiiri nedeniyle. Siz ne suç işlediniz?

KILIÇDAROĞLU: Ben ona diktatör dedim. Bunun üzerine bana 'politik sapık' diye hakaret etti. Bu nedenle ben de kendisini dava ettim. Bu böyle sürüp gidiyor bizim aramızda.

BILD: Sizce Erdoğan'ı diktatör yapan en önemli üç şey nedir?

KILIÇDAROĞLU: Birincisi, sadece kendisinin doğruları bildiğine ve söylediğine inanıyor. İkincisi, partisini tek başına yönetmek ve ona hükmetmek istiyor. Üçüncüsü, her demokrasinin temelini oluşturan yasayı ve yargıyı, yani anayasayı hiçe sayıyor.

BILD: Onu daha çok hangi despota benzetirsiniz?

KILIÇDAROĞLU: Erdoğan benzeri görülmemiş bir diktatör, başkısıyla karşılaştırılması zor.

BILD: Şansölye Merkel mülteci pazarlığında Erdoğan hanedanına güvenmekle yanlış kişilere mi itimat etti?

KILIÇDAROĞLU: Hayır. O, demokratik kuralların gereklerine uygun davrandı ve anayasa temelinde seçilmiş olan Başbakan ile, sayın Davutoğlu ile müzakere etti.

BILD: Davutoğlu geçen hafta Erdoğan tarafından istifaya zorlandı. Türkiye ile yapılan sığınmacı anlaşması bozulur mu?

KILIÇDAROĞLU: Hayır, çünkü anlaşma Türk devleti ile yapıldı, tek bir kişiyle değil. Erdoğan Türkiye demek değil ve hiç bir zaman olamayacak.

BILD: Türkiye'nin Haziran'a kadar vize serbestisi için gerekli şartları yerine getireceğine inanıyor musunuz?

KILIÇDAROĞLU: Buna cumhurbaşkanı değil, parlamento karar verecek. Orada bu reformlar konusunda çoğunluk mevcut. Milletvekilleri bir taraftan vize serbestisi isterken diğer taraftan AB standartlarına karşı durursa bu çelişkili olur.

BILD: AB'nin taleplerinden biri keyfi terör yasalarının yumuşatılması. Erdoğan neden karşı çıkıyor?

KILIÇDAROĞLU: Erdoğan teröre karşı mücadeleyi kendi isteklerini gerçekleştirmek için kullanıyor ve kendisini ülkenin tek kurtarıcısı gibi göstermek istiyor.

BILD: Erdoğan başkanlık sistemini hayata geçirecek kendisine daha fazla güç sağlamak istiyor. Şansı nedir?

KILIÇDAROĞLU: Bu savaşı Türk halkına ve serbestçe seçilmiş, onurlu parlamentoya karşı kazanamayacaktır. Biz hiçbir zaman böyle bir anayasa değişikliğini kabul etmeyeceğiz.

BILD: Erdoğan'a siz güveniyor musunuz?

KILIÇDAROĞLU: Hayır. Soruyorum size, “Demokrasiyi ayaklar altına alan birine, kendi ülkesinin anayasasını tanımayan, yönetimi altında basın özgürlüğü fiilen ortadan kaldıran birine nasıl güven duyulur?” Üstelik yeni başbakanın da bir Erdoğan kuklası olacağı daha şimdiden belli.

BILD: Erdoğan'ın hedefi “Türkiye İslam Devleti”ni kurmak mı?

KILIÇDAROĞLU: Hayır. O bu ülkeyi kendi imparatorluğuna dönüştürmek istiyor. Onun için İslam sadece bu doğrultuda kullandığı bir araç. Dini eğer ciddi önemsiyor olsaydı, vergilerden elde edilen milyarları herhalde kendi şatafatı ve lüksü için savuramazdı. Tıpkı o devasa gösteriş sarayında olduğu gibi...

BILD: Din ve devlet işlerinin birbirinden ayrı tutulduğu modern Türkiye, kurucusu Kemal Atatürk ile doğdu. Erdoğan bugün onun mirasını mı yok ediyor?

KILIÇDAROĞLU: Erdoğan'ın hedefi bu. Fakat Erdoğan, Mustafa Kemal Atatürk'ün mirasını yok edemeyecek kadar küçük ve zayıf.

Sözcüklerin Gücü

Dr. Phil. Türkan KANBIÇAK Fritz Bauer Enstitüsü Pedagoji Merkezi

Tarihçi, Alman Göç ve Entegrasyon Vakfı Bilirkişi Kurulu başkanı Klaus J. Bade, bu kitapla [*Kritik und Gewalt. Sarrazin-Debatte, 'Islamkritik' und Terror in der Einwanderungsgesellschaft*. Wochenschau Verlag, Schwalbach am Taunus. 2013] Sarrazin tartışması ve bu tartışma aracılığıyla karşılıklı olarak güçlendirilen “kaba akılcı” islam eleştirisi üzerine sayıca fazla ve sağgörülü arkaplan bilgileri ve araştırmaları sunuyor (s.12). Bade, kültürel ırkçılığı ve halkların kendi ve yabancı görüntülerinin ortak kesitlerinde “görünüşte aydınlanmış İslam karşıtı hareketler”in nasıl görüldüğünü gösteriyor (agy.)

Tarihyazımı söylem analizi sözlü şiddet ile eylemsel şiddet arasındaki çatışmanın en tehlikeli bölgesini hedefler. Yazar, şiddete dayalı “islam eleştirisi” ile başıboş kültürel karamsarlığın, yabancı ve islam korkusunun iç içe geçtiğini ve toplumun içinde yer alan bir sendrom olduğunu açıklıyor. Bununla birlikte, o da, cesur duruş sergileyen diğer insanlar gibi bu eğilim karşısında cesur bir duruş sergiliyor.

Bade, özellikle etnik ve kültürel farklılığı kendiliğinden kabul eden genç insanların, aynı zamanda grup düşmanlığı yapan kültür ırkçı uygarlık eleştirmenleri ve kültürel “yabancılaşma” konusunda “uyarıcı” abartılı ve keskin söz sahipleri olmalarının yarattığı çelişkiyi kaleme alıyor. Bu “çelişik gerginlik” sonucunda, “göçmen toplumunda yeni kimlik tartışmalarını tetikleyen ikinci bir tehlike olabilir” (agy). Yazar bu ek tartışmaları, “büyük bir azınlığın –müslümanlar– çoğunluğun anlayışına göre dışlanması demek olan kısmi toplumsal ayrımcılık” anlamında “negatif entegrasyon” olarak tanımlıyor (agy).

Göçmenler üzerine yapılan kültürel ırkçı tartışmalar “başarısız entegrasyon” görüntülerini aşılamaya çalışır (s. 27). Bunun yanında entegrasyon tartışmaları giderek müslüman azınlık üzerinde yoğunlaşır. Böylece entegrasyon tartışmaları islam tartışması haline alır.

Göç araştırmacısı olarak Bade, bu tartışmalarda müslümanların çoğunluk toplumundan nasıl dışlandıklarını ve gösterim perdesinde islamın bu toplumda ne ölçüde yerleştiğini de gösteriyor. Etnik ve “islam” karşıtı çatışmalar okuldan resmi devlet dairelerine –özellikle de NSU seri cinayetleri ve devletin bunun üstünü örtme çabası– kadar uzanıyor. Yazar, ayrıca, medya üzerinden yürütülen islam tartışmalarının iki kısma ayrıldığını saptar: İlki islamın bir din olarak tarafsız tartışılması; ikincisi ise, kutuplaştırıcı ve ihbarcı “kaba aydınlatıcı” bir islam eleştirisidir. Sarrazin tartışmasında islam boyutu bu ikincisinde yerini alıyor.

Klaus J. Bade, bütün bir bölümü,

“*ajitasyon karteli*” olarak adlandırdığı grubun orta noktasında duran kendini islam eleştirmeni olarak sunan Necla Kelek’e ayırıyor. Baş figür olan Kelek, Thilo Sarrazin, Hendry Broder ve Ralph Guordano’nun oluşturduğu çemberde “içerdeki kişi” rolünü üstleniyor. Bu içerden-bilgiyle Almanya’daki islamofobi hareketin meşruiyet temelini “*temyiz mercii*”sini oluşturuyor. Kelek’e göre, “*islam modernleşmenin sınırında olmasına rağmen, henüz demokrasi yeteneğine sahip olmadığından Almanya ve Avrupa’ya entegre olamaz ve bu nedenle de tehlikelidir. Buna itiraz eden kötü niyetli saf ya da aptaldır*” (s. 147). Kelek, bu basitleştirilmiş ve genelleştirilmiş iddialarını ve yazılarını sık sık kişisel, ailesinin geçmişine dayanan anılarla yapıyor.

Bade’nin “*ajitasyon karteli*”nin çelik çekirdeği olarak saydığı, “*Deutschland schafft sich ab*” (“Almanya kendini yok ediyor”) başlıklı kitabı çok satan, eski Berlin maliye senatörü, Frankfurt Bundesbank yönetim kurulu üyesi ve ağız iyi laf yapan Thilo Sarrazin’dir. Bade, Sarrazin’in akılyürütme zincirini açığa çıkarıyor: Bildiğimiz çürütme teorisinin, yabancılar tartışmaları çerçevesinde horlayıcı ve aşağılayıcı kültürel ırkçılık bağlarına sahip uzun bir geleneği vardır. Bununla birlikte Sarrazin’in göç, entegrasyon ve islama ilişkin bulgu ve değerlendirmeleri “*anekdot kanıtlar*”dır ve “*Necla Kelek’vari bilimsel görünümlü gazete yorumculuğu*”dur (s. 42).

Klaus J. Bade, bu söylemlerin etkisini göstermek için, Norbert Elias’dan (“*Yerleşikler ve Dışlananlar*”) ilham alan sosyal psikologlar Hacı Halil Uslucan’dan alıntı yapıyor: “*Çoğunluk toplumları en iyi temsilcileriyle tanımlanır, ama azınlık kesimi kültürel ya da etnik kökenin olumsuz örnekleriyle aynı kefeye konur. Sonunda her Alman Goethe ya da Thomas Mann olurken, her Polonyalı da potansiyel bir oto hırsız ve her Türk de zorba olarak görülür*” (s. 46).

Müslüman toplumu tartışmalarda büyük ölçüde görmezlikten gelindi ve onun sözcülerine karşı görüşleri için hiç yer verilmedi. Bade, Sarrazin’in mesajının, “*sadece müslüman elitler için değil, aynı zamanda güvencesiz toplumsal çevreden gelerek küçük orta sınıf düzeyine yükselen ve kuşaklar boyu entegrasyon sürecine giren eski ‘misafir işçi aileleri’ de kapsadığını, ama herşeyden önce bu sıradan tartışmaların moral bozucu etkisi olduğu*”nu belirtiyor (s. 108).

Sarrazin tartışmalarında müslüman göçmenlere hakaret edilmesi, yeni Türk-müslüman aydınların göç eğilimini ya da iç göç eğilimini güçlendiriyor. Klaus J. Bade, Kelek’in toplumsal sorunların medenileştirilmesini istemesine ve 2 Şubat 2006’da 60 göç araştırmacısının *Zeit*’da yayımlanan çağrısına değiniyor.

Bu bağlamda etnolog Werner Schiffauer’dan bir alıntı yapıyor: “*Sadece Necla Kelek’e değil, ama Kelek gibi birini beklemiş olan ve onun müslümanlarla ilgili düşüncelerini onaylayan Alman kamuoyu da saldırmak gerekir*” (s. 170).

Bu söylem, toplumun orta yerlerinde güçlü izler bıraktı. Bade, burada “*internetdeki ihbarcılık ve iletişimsel suçlar*”dan söz ediyor (s. 232). Gerçekten sözlü-şiddet ve fiili-şiddet teşvik ediyor, hatta neden oluyor. Çeşitli internet sayfalarında, özellikle de “*Politically Incorrect*”de (PI) Kelek’in iddiaları yer alıyor ve üstelik kullanıcı sayısı da çok yüksek. Hendryk Broder ve Ralph Giordano da orda sık sık yayım yapıyorlar. Ateşli ve nefret dolu islam fobisi tezleri kullanıcılar tarafından alınıyor ve doğrudan tehdit çağrılarına dönüşüyor. Bu internet sayfasının çok iyi bağlantıları var ve çok iyi örgütlenmiş durumda. Alman mahkemeleri bu tür internet sayfalarına pek bir şey yapamıyor, çünkü ana sunucuları genelde ABD’de bulunuyor ve orada da farklı bir medya hukuku geçerli.

İslam, çokkültürlülük ve demokrasi karşıtı, hristiyan köktendinci terörist Anders Behring Breivik saldırısından kısa bir süre önce 1516 sayfa uzunluğunda kötümser kültür ve islam düşmanlığı bildirisini internete koydu. “*Politically Incorrect*” üzerinden Almanya’daki “*kardeşlerini*” göreve çağırırdı. Breivik’in bildirisi, “*Kelek, Sarrazin, Broder ve Giordano’nun mantık çizgisiyle*” çarpıcı bir yakınlık gösteriyor (s. 273). Bade, bu tür tartışmaların özel dinamiğine karşı uyarı yapıyor. Sözlü şiddet fiili şiddete dönüşebilir. Yerleşik gruplara yönelik aşağılayıcı tartışmalar günlük şiddete davetiye çıkarabilir. Zaten eski NSU-seri cinayetleri de buna dahildir.

Bade “*bunun bir algı sorunuyla ilgili olduğunu*” öne sürüyor ve “*uzun yıllardır gerçekte var olan çokkültürlü çeşitliliğin şimdi yeni islam fobi ‘gözlüğü’yle incelenmesini*” eleştiriyor (s. 312). Bu son derece önemli sonuçlar doğuran politik kararları ve Almanya’da yaşayan müslümanların günlük yaşantısını etkileyebilir. Bade, Sarrazin ve onun izleyicileri arasında “*şüpheli win-win ilişkisini*”, çoğunluk nüfus içinde “*üçüncü tarafların dağıtılması işi*” olarak özetliyor; çünkü “*çoğunluk nüfus arasında en iyi, sınırlı tarihsel olarak geciktirilmiş öğrenme etkisinin hesabı göçmenlere çıkartılıyor ve bunun en altında da müslümanlar yer alıyor*” (s. 352). Bade, çoğunluk toplumunun yeniden eğitilmesi gerektiğini savunuyor. Toplumsal çatışmalar ancak böyle giderilebilir ve böylece de kültür tartışmalarının sonu gelir. “*Göç toplumu ve göç ülkesi acilen net ve cesur bir biçimde kendini açıklamalı*” (s. 366) ve dayanışmacı bir “*Biz*”i geliştirmelidir.

Klaus J. Bade, bütün bir bölümü, “*ajitasyon karteli*” olarak adlandırdığı grubun orta noktasında duran kendini islam eleştirmeni olarak sunan Necla Kelek’e ayırıyor. Baş figür olan Kelek, Thilo Sarrazin, Hendry Broder ve Ralph Guordano’nun oluşturduğu çemberde “içerdeki kişi” rolünü üstleniyor. Bu içerden-bilgiyle Almanya’daki islamofobi hareketin meşruiyet temelini “*temyiz mercii*”sini oluşturuyor. Kelek’e göre, “*islam modernleşmenin sınırında olmasına rağmen, henüz demokrasi yeteneğine sahip olmadığından Almanya ve Avrupa’ya entegre olamaz ve bu nedenle de tehlikelidir. Buna itiraz eden kötü niyetli saf ya da aptaldır*” (s. 147). Kelek, bu basitleştirilmiş ve genelleştirilmiş iddialarını ve yazılarını sık sık kişisel, ailesinin geçmişine dayanan anılarla yapıyor.

Dönüm Noktası Olarak Çifte Radikalleşme mi?

Dortmund Meslek Yüksekokulu Prof. Dr. Dierk BORSTEL

Politik dönüm noktası geriye bakıldığında algılanır. Suanki politik ilişkilerde radikal bir değişiklik yaşandığını ve bunun toplumsal etkilerini öngörebilmek için belirgin nedenler var. Bunun ipuçları nelerdir?

Son seçimler, programlı "Almanya için alternatif" (AfD) başlığı ile yeni bir partinin yükselişini gösteriyor. Onun başarısı birçok gözlemci tarafından, özellikle göç ve bununla bağlantılı olan korkulardaki artışla açıklanmıştır (bkz. Häusler 2016). Ancak böylesi bir analiz çok kısa tahmin edilebilir. İlk olarak, Almanya'nın Avrupa'daki eğilime sonradan uyumlandığı görülüyor. Fransa, Avusturya ve Hollanda'da uzun zamandır benzeri partiler başarılı durumda. Onların gücü, sıklıkla yetersiz olarak yenilenen ve çok nadir açıkça tartışılan toplumsal çelişkiler gibi, demokratik düşüncenin tüm toplumsal çevrelerdeki yabancılaşmasıyla demokratik alternatiflerin zayıflamasından kaynaklandığı söylenebilir. İkincisi ise, AfD'nin göç sorularını vurgulamaksızın anti-euro partisi olarak başarılı bir başlangıç yapmasıdır. Onların gücü aşırı sağcı etiketle zor açıklanabilir. Tersine, onların gücü üç büyük kaynağa sahip: neoliberalizm, tutuculuk ve son zamanlarda artarak büyüyen ve açıkça görülen populizm.

İlginç olan AfD'nin seçmenlerinin bakış açılarıdır. Burda görünen, AfD'nin Eyalet Meclisi seçimlerinde büyük partilerden oy kazanmasıdır. Her şeyden önce, kendini "toplumun ortası" olarak gören, şimdiye kadar seçmen olmayan büyük grubun AfD'de harekete geçmesidir. Bu faktör ilginçtir: Bielefeld Üniversitesi'nin araştırmacıları 2000 yılından bu yana "grup merkezli düşmanlık" olarak adlandırılan sendromun etkilerine karşı uyarıda bulunuyorlar. (bkz. Heitmeyer 2002 ve 2012). Bununla, toplumda zayıf olarak algılanan göçmenlerin, uzun süredir işsiz olanların ve engellilerin

farklı değerlendirilmesi kastediliyor. Bu sendrom, üst ve alt grupların belirtilmesidir. En bilinen örnek aşırı-sağcılığın ötesinde günlük ırkçılıktır.

Demokratik katılımı benimsemiş, ama korkuları vurgulayarak, kriz senaryolarıyla ve karmaşık sorulara sözde basit çözümler getirerek harekete geçirilen bu toplumsal çevrede AfD'nin başarısından söz edilebilir. Biz bunun, aynı zamanda toplumun ortasında olan PEGIDA gibi gösterilerin seçimlerde radikalleşen yeni bir adımı olduğunu görüyoruz (bkz. Vorländer/Herold/Steven 2016).

Bu harekete geçirme, kendisiyle çelişen gerekçelerle çok farklı bölgelerde başarıya ulaşıyor. Bu iki örnekle açıklanabilir: Baden Württemberg gibi ekonomik olarak zengin bölgelerde refahı kaybetme korkusu AfD tercihiinde önemli bir rol oynuyor. Korkulan şey, gayrimenkullerinin değer kaybetmesi, göçmenlerden dolayı okulların kalitesinin düşmesi ya da suç işleme olaylarının artması. AfD burada her şeyden önce refah şovenizmini şekillendirmeye hizmet ediyor.

Bu durum Doğu Almanya'da biraz farklı. Bölge uzmanı kriminolog Bernd Wagner, yirmi yıldır Doğu Almanya günlük kültüründeki katı halk bloğuna karşı uyarıyor (bkz. Wagner 1998). Doğu Almanya'nın geniş bir kesimi, özellikle kırsal ve küçük kentsel alanlar, bugüne kadar göç almadan kaldı (bkz. beispielhaft Borstel 2011). Buralarda çeşitlilik ve farklılık kültürü yok ve batıdaki büyük şehirler gibi olmak çoğu kez korku ve saldırganlığa neden oluyor (bkz. Heinz 2015). Burada AfD mevcut durumu koruyan bir parti olarak kendini gösteriyor ve sağ-populist yanını vurguluyor.

Her iki örnekte de, büyük halk partilerin –Doğu'da Linke de bunların içinde yer alır– bu hareketlenen nüfusu kazanmaları ve –onlardan söz etmeden– demokratik sisteme entegre etmeleri artık pek olanaklı de-

ğildir. Onlar AfD'nin başarıyla ilerlediği ve doldurduğu boşlukta hızla güven kaybediyorlar. Her iki örnekte de, nüfusun önemli bir kesiminin bugüne kadarki milletvekillerinin artık kendilerini temsil etmediğini düşündükleri hissediliyor ve AfD de, "Nazi" ve "aşırı sağcılara" çağrışımı yapmaksızın, kendisine hitabeden bir alternatif oluyor.

Orta kesimdeki bu radikalleşme aşırı-sağcılığı yeniden teşvik ediyor. Onların temsilcileri, başkaları için kendisini tehlikeye atan "halkın cesur temsilcileri" olarak hissederler (bkz. Borstel 2016). Federal Kriminal Dairesi, 2015 yılında mülteci barınaklarına yönelik binden fazla eylem olduğunu belirtti. Birçok fail bugüne kadar bulunamadı. Bir çok şüphelinin yerel aşırı-sağcı çelik çekirdekten olmaması araştırmacıları şaşkınlığa düşürdü.

Sağ kesimde yeni bir terör ve daha fazla şiddet içeren –sözde toplumun ortasının manevi desteğiyle– ikinci bir radikalleşme yaşıyoruz. Bu eğilimin kalıcı ya da sadece kriz anına özgü bir görüntü olup olmadığı şuan için açık değil. Her durumda açık ve net olan demokratik aktörlerin zayıflıklarıdır. Bunların nedeni, sığınmacılarla ilgili belirsizliklerin yarattığı güvensizliklerle başa çıkmaktan çok daha derinlerde yatıyor.

Bunlar sadece sığınmacı krizi değil, daha çok temel demokrasi krizidir. Radikalleşmeye karşı olan kesim sağcı tahrikçi ve zorbalara karşı sadece "muhalif olmakla" yetinmemelidir. Bunun yerine, demokrasiyi geliştirmek, yeni katılımcılar harekete geçirmek için planlar üzerine çalışmalı, tüm toplumsal çevreleri temsil etmeli ve krizle başa çıkmak gibi toplumun gelecekle ilgili sorunlarının şekillendirilmesi konusunda güven vermelidir. Bunda başarılı olunmazsa, aşırı-sağcı şiddetle bağlantılı sağ popülist bloğun politikada ve toplumda kalıcılığı muhtemeldir.

Kaynakça:

- Borstel, Dierk (2011); „Braun gehört zu bunt dazu!“ Interaktion von Rechtsextremismus und Demokratie am Beispiel Ostvorpommern, Münster
 Borstel, Dierk (2016); Die rechte Mobilisierung – eine Gefahr für die Demokratie?, in: Gesellschaft – Wirtschaft – Politik, Nr. 2, im Erscheinen
 Häusler, Alexander (2016); Die Alternative für Deutschland. Programmatik, Entwicklung und politische Verortung, Wiesbaden
 Heinz, Elise (2015); Desintegrationserfahrungen nach der Wiedervereinigung und Rechtsextremismus im ländlichen Raum, in: Borstel, Dierk/ Heinz, Elise/ Luzar, Claudia; Demokratieentwicklung in Vorpommern – Analyse und Checkliste für die Praxis, Münster, S. 12-143
 Heitmeyer, Wilhelm (2002); Deutsche Zustände, Folge 1, Frankfurt
 Heitmeyer, Wilhelm (2012); Deutsche Zustände, Folge 10, Frankfurt
 Vorländer Hans/ Herold, Maik/ Schäller, Steven (2016); PEGIDA. Entwicklung, Zusammensetzung und Deutung einer Empörungsbewegung, Wiesbaden
 Wagner, Bernd (1998); Rechtsextremismus und kulturelle Subversion in den neuen Ländern, Berlin

Değerler Üzerine

Nebahat S. ERCAN

Yaşama sıkı sarılmak, köklere sığınmak mutluluğun temelini oluştursa gerek!

İnsanı insan yapan, canlıyı geliştiren, köksaldıran ve verimli yapanlar; sevmek, sevilmek, hoşgörmek unutulmaması gereken değerler değil midir?

Geçirilen zamana bakıldığında akılda kalanlarla, hafızalara kazınanlarla kişiliğin oluştuğu görülür. Sıradan, monoton yaşananlar unutulmaya mahkumken; geçirilen iyi veya kötünün kalıntıları geleceği şekillendirir.

Çocukluğu sorunlar yumağına sarılmış bir bireyin, yaşamını mutlu geçirebilmesi olasılığı yok denecek kadar az olduğu ispatlanmış durumdadır. Daha anne karnındayken mutluluğun, sevincin, sevginin etkileyise çocukluğundan itibaren kişiye güç verdiği, zihinsel yönden sağlıklı kıldığı da artık bilinmektedir.

Mutluluk, huzur aile içinde yeşerir, çevreyle ve içinde bulunulan toplumla gelişir. "Küçülen Dünya"-daki olumlu gelişmelerle de olumsuzluklar olumluya evrilir. Tersi de geçerlidir.

Sağlıklı, mutlu, hoşgörülü ve verimli nesiller yetiştirmesi için anababalara, yönetenlere düşen görev

hafızalarına güzel anılar kazınmasıyla sağlansa gerek!!! Değerlere sıkı sıkı sarılmak kökü sağlamlaştırır, geleceğe yönelik gelişmeyi sağlıklı kılar. Geçmişteki değerlere yüz çevirerek, kin tohumları ekerek gelecek nesillere, ülkelere, insanlığa kötülük yapmaktan başka bir işe yaramaz.

Gelecek nesillerin ve çocukların iyi yetiştirilmesi üzerinde uzun uzun düşünülmesi ve durulması özellikle günümüzde daha da çok gerekmektedir. Ülkelerin, ulusların olmazsa olmaz değerleri vardır. Ama bugün çocuklar için armağan edilen DEĞERLER üzerinde kısaca duracağım:

Ulusal DEĞER taşıyan Bayramların sıra ile silinmeye çalışılması kime yarar sağlayacak!?

Büyük Önder Atatürk ve dava arkadaşları tarafından Dünya'da tek olan Çocuklara armağan edilen "23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı"na tizlikle sahip çıkılması gerekirken geçersiz bahanelerle unutturulmaya çalışılıyor. Yeni değerler yaratılmaya çalışılırken, ülkesine yararlı olabilecek yeni nesillerin ataları tarafından armağan edilen çok önemli ve güzel değerlerin silinmek istenmesinin kimseye yarar sağlamayacağı bilinmelidir.

"Geleceğimize güveniyoruz" diyen yetkililer tarafından birkaç dakikalığına sembolik olarak makam koltuklarına oturtulan çocuklarla gururlandıklarını göstermeye çalıştıkları halde gereksiz bahanelerle Çocukların Bayramının engellenmeye çalışılmalarını anlamak mümkün mü!?

Dünyanın değişik ülkelerinden gelip katılan çocuklarla kutlanan Bayrama, evrensel değer mesaj vermeye çalışan yetkililerin aynı zamanda bu bayramları adeta sabote etmesi kabul edilebilir mi!? Çocuklarının sergilediği sevinci ve mutluluğu paylaşılan anababaların sorumlu çevreler ve yöneticilerle buluşarak yaşamak ve hafızalara kazımak kadar güzel ne olabilir!?

"SEVİNÇLERİN PAYLAŞILDIKÇA ARTIĞI, HÜZÜNLERİN PAYLAŞILDIKÇA AZALDIĞI" hatırlanarak neşeli anlamlı günlerin özellikle çocuklar tarafından paylaşarak içseleştirilmesi engellenmemelidir!

Ey yetkililer...

Ey sorumlular, çocukların belleklerine güzel tohumlar ekilmesini sağlayın... Gelecek nesilleri mutlu ve sevinçli kılın ki yaşanacak güzel bir TÜRKİYE ve DÜNYA gelişmesine destek olun... O güzel DEĞERLERE sahip çıkın...

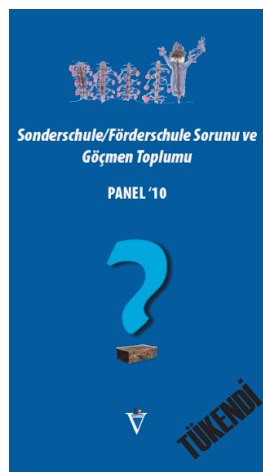
Osmanlı hayranı iktidar sonunda bunu da yaptı
23 Nisan kutlaması iptal, Kut'ül Ammare törenle kutlanacak!
"Şehitler var" bahanesiyle Meclis'teki 23 Nisan resepsiyonunu iptal eden iktidar, Osmanlı dönemindeki zaferin kutlanması için genelge yayınladı

Sempozyum 2009
Ocak 2010, 164 Sayfa, 14x23 cm
ISBN 978-3-9813430-07

"Son derschule/Förderschule Sorunu ve Göçmen Toplumu Paneli"
Ekim 2011, 96 Sayfa, 14x23 cm
ISBN 978-3-9813430-14

Sempozyum 2010
Ekim 2012, 228 Sayfa, 14x23 cm
ISBN 978-3-9813430-38

Sempozyum 2011
Haz. 2013, 228 Sayfa, 14x23 cm
ISBN 978-3-9813430-45

Sempozyum 2012
Ekim 2013, 136 Sayfa, 14x23 cm
ISBN 978-3-9813430-52

Klasik Kitaplar

AZİZ NESİN
AH BİZ EŞEKLER
ÖYKÜLER

29 BASKI, 139.000 KİTAP

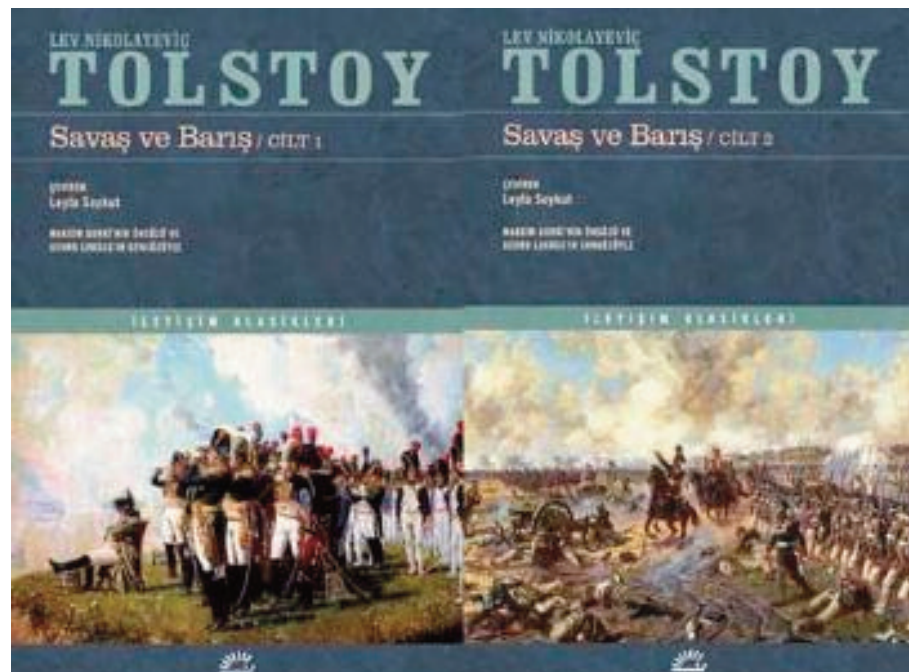
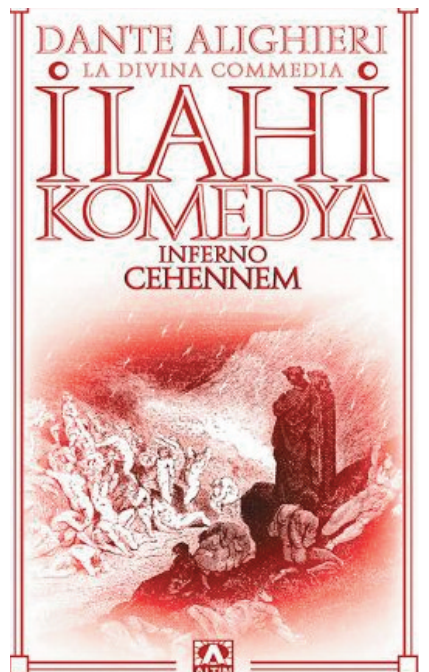
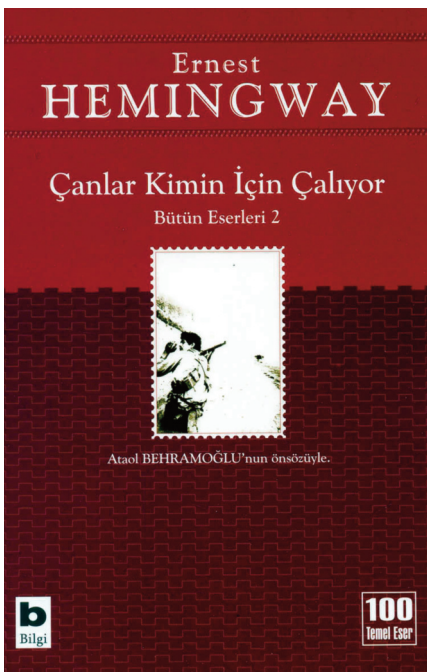
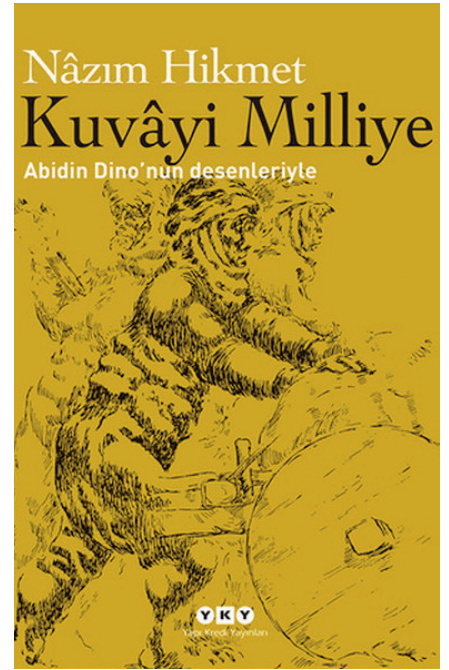
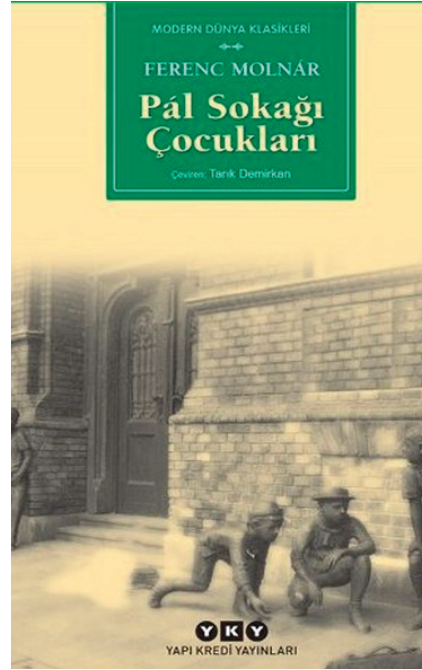

Aziz
Nesin
Şimdiki
çocuklar
harika

Resimleyen: Semih Poroy

49 B

Özel sayı: Türkiye | **Sonderausgabe: Türkei**
 Basın özgürlüğü hepimizi ilgilendirir | Pressefreiheit geht uns alle an
 ► 16 sayfa almanca ve türkçe yazılarla | ► 16 Seiten in deutscher und türkischer Sprache

taz.die günlük gazete

AUSGABE BERLIN | NR. 110.09 | 18. WOCH | 38. JAHRGANG

DIENSTAG, 3. MAI 2016 | WWW.TAZ.DE

€ 2,10 AUSLAND | € 1,60 DEUTSCHLAND

HEUTE IN DER TAZ

GRÜN-SCHWARZ

Kretschmann und die CDU: Die Koalition in Baden-Württemberg steht ► SEITE 18, 24

TTIP Greenpeace veröf-fentlicht die geheimen Papiere ► SEITE 20, 21, 24

RE:PUBLICA Algorithmen sind gefährlich, warnt der Philosoph Luciano Floridi ► SEITE 19

VÄTERRECHTE Papa gehört dazu, auch nach der Trennung. Eine Debatte ► SEITE 24

1. MAI Randle bleibt Randerscheinung in Berlin ► SEITE 29

YASAK

Merhaba

Komplexe Theorien, große Yalılar, kusursuz Günahlar, Pandora'nın Kutusu'na vurulan kilitler ... Şüphesiz Türkiye'de işler iyi gitmiyor. Ne var ki sahillere vuran çocuk cesetlerinin ağırlığında ikiye bölünmüş bir çığ ve dünyayı da ibretle izliyoruz. Duyma, görme, konuşma diyorlar. Oysa gazetecilik taraf olmaktır. Vicdanın, aklın, bağımsızlığın ve dürüstlüğü'nün tarafı ... Bizim yolumuz, yönümüz, hatımız belli! Hangi taraftan yürüyeceğimizi biliyoruz. "Anzalı, bıatkar, ruhunu kaybetmiş maymunlara" inat, her yerde hiç durmadan bağırma devam edeceğiz: Çocuklar ölürken değil, uyurken susulur.

Übersetzung: taz.de/hausblog

TAZ MUSS SEIN

Die Tageszeitung wird ermöglicht durch 15.815 Genossinnen, die in die Pressevielfalt investieren. Infos unter: geno@taz.de oder 030 | 25 90 22 13. Aboservice: 030 | 25 90 25 90 fax 030 | 25 90 26 80. abonmail@taz.de. Anzeigeng: 030 | 25 90 22 38 | 90 fax 030 | 25 10 694. anzeigen@taz.de. Kleinanzeigen: 030 | 25 90 22 22. tazshop: 030 | 25 90 21 38. Redaktion: 030 | 25 90 02 02 fax 030 | 25 15 30. brieft@taz.de. taz.die.tageszeitung Postfach 610229, 10923 Berlin. taz.in.thelibrary.net www.taz.de twitter.com/tazgastgeber facebook.com/taz.kommune

Unzensuriert | Sansürsüz

DAYANIŞMA Verhaftet, verboten, abgeschaltet. JournalistInnen aus der Türkei berichten am heutigen Internationalen Tag der Pressefreiheit in der taz von ihrem Arbeitsalltag unter Präsident Erdoğan

* „Dass es in der Türkei keine Pressefreiheit gibt, ist eine große Lüge ... Ich kann als Journalist schreiben, was ich möchte. Da mischt sich keiner ein ...“

** „Können Sie in der Schlagzeile beispielsweise den Präsidenten kritisieren?“

*** „Ahaahaha! ... Ich habe gesagt, ich bin frei. Nicht, ich bin verrückt ...“ (Ankür: Serkan Aktunç)

Hukuk" kılıfına sokularak veya ekonomik baskıyla kapatılan, el değiştiren gazeteler, sadece hakikatı yazdığı baskı gören gazeteciler, "bilme hakkı" kavramını auzaktan el sallayan bir kamuoyu ve gittikçe lekelenen bir medya özgürlüğü karnesi ... Türkiye'de son dönemde yaşananları anlatmak, bir yandan bu yazının ve bu ekin sınırlarını aşacak kadar zor, bir yandan da tek bir cümleye sığabilecek kadar basit: İktidar korkuyor.

Brafinda kayıtsız şartsız biat eden bir kitle bulunduğunu düşünen AKP hükümeti, özellikle son yıllarda insan hakları, yargı bağımsızlığı, parlamenter sistem gibi demokratik mekanizmalarla gemileri yakmış görünüyor. Hükümetin dili kirlendikçe toplumsal linç mekanizmaları devreye giriyor. Zaten linç kültürü konusunda hatırı sayılır bir

külliyyata sahip olan Türkiye'de sorgulayan herkes hedef gösteriliyor. Peki ya biat etmeyenler ve onların hikayelerini anlatan gazeteciler? Bu özel ekte onları bulacaksınız. Sokağa çıkma yasaklarının olduğu bölgelerde gazetecilik yapanlar, isten anılanlar, karikatüristler ... Bir yandan da gündelik dilimize bir anda ayan, Erdoğan'ın medya mülkiyeti, Erdoğan'ın medyaya neden baskı uyguladığı, bu ekin cevaplamaya çalıştığı sorulardan bazıları.

Yazılarım çoğunun sonu her şeye rağmen umutla bitiyor. Çünkü biat etmeyenler sesini yükselttikçe hala umut var. Çünkü dayanışma yaşatır. taz'daki meslektaşlarımızla hazırladığımız bu ek de bu dayanışma ağlarına atılan bir düğüm olsun.

GÖZDE KAZAZ (ACOS), ERK ACARER (BİRCÜN)

Estist wie der friedlich in Deutschland. Jetzt, da kaum noch Flüchtlinge ankommen. Der Deal, den die Bundesregierung und die EU mit der Türkei geschlossen haben, scheint zu wirken.

Keine neuen Asylsuchenden, keine wütenden Bürger, die Menschen in Reisebussen anplärren oder Flüchtlingsheime in Brand stecken – und auch kein so dringlicher Grundmehr, die AfD anderen konservativen Parteien vorzuziehen. Man könnte sich entspannt zurücklehnen und die Türkei alles erledigen lassen. Hauptsache, wir sind die Flüchtlingelos. Allerdings bedarf es dazu einer gehörigen Portion Ignoranz.

Mit welcher Vehemenz der türkische Präsident die freie Presse in seinem Land bekämpft, ist nur durch massive Verdrängung zu übersehen. Und die Bundesregierung, die auf türkisches Wohl-

wollen angewiesen ist, lässt dies bis auf sporadisch gestreute kritische Worte geschehen. Wir machen da nicht mit.

Heute, am Internationalen Tag der Pressefreiheit, erscheint die taz zweisprachig. Auf Türkisch und Deutsch. Dazu haben wir zwei Gäste nach Berlin eingeladen: Gözde Kazaz von der armenisch-türkischen Wochenzeitung Agos und Erk Acarer von der Tageszeitung BirGün.

Auf den folgenden 16 Seiten schreiben türkische Journalistinnen auf, wie die Repression im System Erdoğan funktioniert. Denn es sind die türkischen Kolleginnen, die den Preis für unseren vermeintlichen Frieden bezahlen.

FATMA AYDEMİR, MARLENE HALSER, ANNE FROMM, EREN CAYLAN, TIM SEIDEL (LAYOUT), MATTHIAS KÖNIGSCHULTE (FOTO) UND SABINE ADATEPE (ÜBERSETZUNG)

Editorial